



§ 12 MILJØGODKENDELSE

Efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, § 12 stk. 2

**Husdyrbruget på Risvang 3,
8530 Hjortshøj**

Dato for gyldighed: 21. april 2016

Indhold

| | |
|---|-----------|
| Datablad | 5 |
| Indledning | 6 |
| Resume | 7 |
| Afgørelse | 9 |
| Vilkår | 10 |
| Generelle forhold | 10 |
| Anlæg | 10 |
| Indretning og drift | 10 |
| Gødningsopbevaring og -håndtering | 10 |
| Lugt, belysning, støj, støv og skadedyr | 10 |
| Affald, olie og kemikalier | 11 |
| Spildevand | 11 |
| Arealer | 11 |
| Gødningsregnskab | 11 |
| Markdrift | 11 |
| Dokumentation og egenkontrol | 11 |
| Driftsophør | 12 |
| Vurdering | 12 |
| Generelt | 12 |
| Anlæg | 12 |
| Stalde og opbevaringslagre | 12 |
| Afstandskrav | 13 |
| Gødningsopbevaring og -håndtering | 13 |
| Spildevand | 14 |
| Ammoniak | 14 |
| Lugt | 16 |
| Belysning, støj, støv og skadedyr | 17 |
| Affald, olie og kemikalier | 17 |
| Transport | 18 |
| Arealer | 18 |
| Generelt | 18 |
| Grundvand | 19 |
| Overfladevand | 20 |
| Natur | 22 |
| Bedste tilgængelige teknik (BAT) | 24 |
| Landskabelige hensyn og kulturmiljø | 26 |
| Ophør | 26 |
| Alternativer | 26 |
| Samlet vurdering | 26 |
| Offentlighed og klagevejledning | 27 |

Bilag:

Bilag 1: Situationsplan.

Bilag 2: Udbringningsarealer.

Bilag 3: Beredskabsplan.

Bilag 4: Supplerende arealvurdering - kystvande og søer.

Bilag 5: Udtalelse fra Favrskov Kommune.

DATABLAD

| | |
|---|---|
| Landbrugets navn og beliggenhed | Risvang 3, 8530 Hjortshøj |
| Matrikel nr. | Hårup By, Todbjerg 1b, 1æ, 2b, 7g, 11i, Mejlby By, Mejlby 26a og 26b |
| Cvr. nr. P-nr. CHR nr. | 18646188 1001400804 29022 |
| Ejer af ejendommen | Lars Højholt Nielsen |
| Driftsansvarlig Rådgiver | Lars Højholt Nielsen LMO, Kjartan Einarson |
| Brugstype | Svinebrug |
| Godkendelsesbetegnelse Ansøgning, skemanr. | § 12 85720 (bilag findes i 66513) |
| Tilsynsmyndighed Sagsbehandler 2. sagsbehandler (kvalitetssikring) | Aarhus Kommune. Anker Laubel Rikke Becker |
| Godkendelses dato | 21. april. 2016 |
| Tilsyn | På tilsyn kontrolleres, om vilkårene i godkendelsen overholdes. |
| Næste revurdering af godkendelsen | År 2024, hvis der ikke foretages ændringer af produktionen. |

INDLEDNING

I denne miljøgodkendelse foretages udvidelse af dyreholdet *fra* 635 årssøer, 18.418 smågrise (7,2-30 kg) og 400 polte (30-130 kg) *til* 700 årssøer, 24.500 smågrise (7,2-32 kg), 500 slagtesvin (32-112 kg), og 300 polte (32-130 kg).

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Aarhus Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, første gang den 25.09 2014 som ansøgning nr. 66513. I dialog med ansøger om projektet er ansøgningen senere ændret og suppleret med yderligere oplysninger. Den 18.02.2016 blev den digitale ansøgning ændret til ansøgningsnummer 85720. Afgørelsen er truffet på baggrund heraf, samt øvrige bilag og supplerende oplysninger indsendt under sagsforløbet.

Når et husdyrbrug ønskes udvidet til mere end 250 dyreenheder (DE), skal anlægget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning godkendes i henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Denne miljøgodkendelse er således udarbejdet efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der har indarbejdet EU's VVM-direktiv¹ og IE-direktiv.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for miljøkonsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

¹ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet)

RESUME

Ansøger, adresse har søgt om en miljøgodkendelse i forbindelse med udvidelse af svineproduktionen på ejendommen.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Aarhus Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem den 25.09 2014, og genindsendt den 18.02 2016.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget inklusiv de ansøgte ændringer i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen omfatter produktionen, anlægget samt udbringningsarealer.

Miljøgodkendelsen er baseret på en række vilkår. Disse vilkår fremkommer som en følge af husdyrbrugloven ² samt tilhørende bekendtgørelse³ og anden lovgivning.

Miljøgodkendelsen for adresse er særligt kendetegnet ved:

- Dyreholdet udvides *fra* 635 årssøer, 18.418 smågrise (7,2-30 kg) og 400 polte (30-130 kg) *til* 700 årssøer, 24.500 smågrise (7,2-32 kg), 500 slagtesvin (32-112 kg), og 300 polte (32-130 kg). På godkendelsestidspunktet svarer dette til en udvidelse fra 240 til 302 dyreenheder (DE)⁴.
- Udvidelsen sker i eksisterende anlæg. Der opføres ikke nyt byggeri.
- Anlæggets påvirkning af omgivelserne med ammoniak ikke vil være væsentlig, da projektet lever op til kravene vedrørende deposition for kategori 1, 2 og 3 natur. Desuden overholder udvidelsen det generelle krav (2014 niveau) om 30 % reduktion af ammoniakfordampningen.
- Hverken for omkringliggende enkeltboliger, samlet bebyggelse eller byzone er der risiko for væsentlige lugtgener.
- Ejede og forpagtede udbringningsarealer (189 ha) tilføres husdyrgødning (256,6 DE) med et dyretryk svarende til maksimalt 1,36 DE/ha.
- Der sker en uændret udvaskning af nitrat på maksimalt 61 mg/l på de udbringningsarealer, som ligger i nitratfølsomt indvindingsområde.
- Der bibeholdes en dyrkningsfri bræmme nedenfor en erosionstruet mark for at minimere risikoen for fosfortab via vandløb til Natura 2000 området Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Overskuddet af fosfor på udbringningsarealerne er 10,7 kg P/ha/år, hvilket ikke medfører risiko for en væsentlig påvirkning af vandmiljøet.
- Der afsættes årligt op til 45 DE husdyrgødning til biogasanlæg.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

³ Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

⁴ Dyreenheder er beregnet efter bilag 1, afsnit H i gældende husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015.

- Det er kommunens vurdering, at projektet overholder kravet om, at husdyrbruget skal begrænse ammoniak- og fosforemissionen ved anvendelse af BAT. Anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT) i projektet er tilstrækkelig.

Det er Aarhus Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget vil blive drevet på en måde, som ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Udkastet til godkendelsen har været i høring hos berørte naboer og parter samt andre, som har anmodet herom. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger. Den endelige miljøgodkendelse er derfor ikke ændret i forhold til udkastet, som blev sendt i høring.

AFGØRELSE

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Aarhus Kommune hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget Risvang 3 på nedenstående vilkår.

Det er Aarhus Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget med overholdelse af de nedenstående vilkår ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

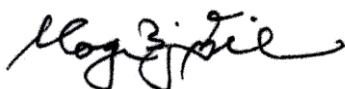
Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til husdyrbruglovens § 12, stk. 2 samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø som beskrevet i loven og bekendtgørelsen.

Godkendelser og tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, m.v. samt tilladelse til afledning af spildevand og overfladevand) skal søges separat.

Ejendommen skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2024.

Aarhus Kommune den 21. april 2016.



Mogens Bjørn Nielsen
Afdelingschef



Anker Laubel
Sagsbehandler

VILKÅR

Generelle forhold

1. Fristen for udnyttelse af denne godkendelse er 2 år fra godkendelsens dato. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden udløbet af denne frist.
2. Driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal straks meldes til alarmcentralen tlf.: 112 og derefter straks til kommunen.

Anlæg

Indretning og drift

1. Ejendommen tillades drevet med et maksimalt årligt dyrehold på 700 årssøer, 24.500 smågrise (7,2-32 kg), 500 slagtesvin (32-112 kg), og 300 polte (32-130 kg), på godkendelsestidspunktet svarende til 302 dyreenheder (DE) årligt⁵.
2. Antallet af udnyttede stipladser må ikke overskride 700 stipladser for søer, 3.770 stipladser for smågrise, 120 stipladser for slagtesvin og 130 stipladser for polte, jf. kortoversigt med staldafsnit, bilag 1, og tabel 1.
3. Eksisterende stalde skal være indrettet med staldsystemer som angivet i tabel 1 i afsnittet Stalde og opbevaringslagre nedenfor.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Der stilles ikke særlige vilkår vedr. gødningsopbevaring og - håndtering.

Lugt, belysning, støj, støv og skadedyr

4. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne⁶ må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

| | | | |
|--------------------------------------|--|---------------------------------|------------------------|
| Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) | Alle dage kl. 18-22 (1 time) | Alle dage kl. 22-07 (½ time) | Alle dage kl. 22-07 |
| Lørdag kl. 07-14 (7 timer) | Lørdag kl. 14-18 (4 timer) | | Maksimal værdi |
| | Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer) | | |
| 55 db (A) | 45 db (A) | 40 db (A) | 55 db (A) |

⁵ Dyreenheder er beregnet efter bilag 1, afsnit H i gældende husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 1318 af 26. november 2015.

⁶ Støjbidraget måles bortset fra maksimalværdien som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) jf. Vejledning nr. 5 fra 1984 om ekstern støj fra virksomheder. Tallene i parentes angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

5. På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de seneste fastsatte retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium (retningslinjerne opdateres 1 gang årligt). Bekæmpelse skal desuden foretages på kommunens forlangende.

Affald, olie og kemikalier

6. Virksomhedens olie- og kemikalieoplag, herunder affald, skal til enhver tid opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal tillige være med spildsikring, som beskrevet i Aarhus Kommunes forskrift om opbevaring af olie og kemikalier.

Spildevand

Der stilles ikke særlige vilkår vedr. spildevand.

Arealer

Gødningsregnskab

7. Ejede og forpagtede udbringningsarealer med et samlet areal på 189 ha må maksimalt tilføres 256,6 DE husdyrgødning svarende til 1,36 DE/ha, og maksimalt 6431 kg P. Udbringningsarealerne og deres placering fremgår af bilag 2.
8. Med fuld husdyrproduktion skal der afsættes husdyrgødning, svarende til 45 DE årligt, til biogasanlæg.

Markdrift

9. Der skal nedenfor mark nr. 75-0 bibeholdes mindst samme bredde på den dyrkningsfri bræmme⁷, som det fremgår af luftfoto fra 2014 på figur 4 herunder. Dette er yderligere beskrevet i bilag 5.

Dokumentation og egenkontrol

10. Virksomheden skal efter anmodning fra kommunen ved en støjmåling dokumentere, at vilkår om støj er overholdt. Målingerne skal foretages i overensstemmelse med den til

⁷ På den dyrkningsfri bræmme må der hverken dyrkes, sprøjtes eller udbringes handels- eller husdyrgødning. Bræmmen skal enten: a) ligge uforstyrret hen, evt. med slåning af den naturlige vegetation en gang årligt, b) ligge i permanent græs, som slås som høslæt en gang årligt, eller c) ligge i permanent græs med ekstensiv græsning af kreaturer, dvs. med et maksimalt gennemsnitligt dyretryk på 0,8 DE/ha i perioden 1. maj – 1. oktober.

enhver tid gældende lovgivning og retningslinjer på området. Tilsynsmyndigheden kan maksimalt kræve målinger en gang årligt.

11. Husdyrbruget skal opbevare dokumentation for nedenstående i mindst 5 år. Dokumentationen skal forevises kommunen på forlangende.
 - Dyreholdets størrelse
 - Vandforbrug (med aflæsning hvert år).
 - Elforbrug (med aflæsning hver måned).
12. Der skal senest ½ år efter godkendelsesdatoen udarbejdes en vedligeholdelsesprogram, som sikrer, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
13. Der foreligger på godkendelsestidspunktet en beredskabsplan (bilag 3), som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig på husdyrbruget, f.eks. hængt op, senest ved udnyttelse af godkendelsen. Planen skal være kendt af de ansatte. I tilfælde, hvor der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal planen udformes eller tilrettes således, at de pågældende ansatte er i stand til at træffe de fornødne forholdsregler i tilfælde af uheld.

Driftsophør

14. Ved eventuelt ophør af dyreholdet skal dette meddeles til Aarhus Kommune.
15. Ved husdyrbrugets eventuelle ophør skal stalde m.v. rengøres og alle lagre af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

VURDERING

Generelt

Husdyrbruget på Risvang 3 udvides *fra* et dyrehold på 635 årssøer, 18.418 smågrise (7,2-30 kg) og 400 polte (30-130 kg) *til* 700 årssøer, 24.500 smågrise (7,2-32 kg), 500 slagtesvin (32-112 kg), og 300 polte (32-130 kg). På godkendelsestidspunktet svarer dette til en udvidelse fra 240 DE til 302 DE.

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Husdyrbruget er vvm-screenet den 12. oktober 2006 af Århus Amt. Udvidelsen foretages i eksisterende bygninger.

Anlæg

Stalde og opbevaringslagre

En oversigt med husdyrbrugets staldafsnit og opbevaringslagre efter udvidelsen ses nedenfor. Se desuden situationsplan i bilag 1.

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet opføres ikke nyt byggeri. Udvidelsen foretages i eksisterende staldbygninger.

| Staldafsnit navn (bygning nr. jf. bilag 1) | Dyretype | Antal dyr | Antal stipladser | Antal DE | Staldsystem, fodertilpasning, teknologi |
|--|------------------------|-----------|------------------|----------|---|
| Farestald Bygning 7. | Årssøer | 700 | 168 | 47,73 | Kassestier, delvist spaltegulv |
| Løbe/drægtighedsstald, Bygning 8. | Årssøer | 197 | 150 | 31,34 | Individuel opstalling, delvist spaltegulv |
| Løbe/drægtighedsstald, Bygning 8. | Årssøer | 503 | 382 | 80,02 | Løsgående, delvist spaltegulv |
| Slagtesvinestald Bygning 6. | Slagtesvin (32-112 kg) | 500 | 130 | 13,93 | Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv |
| Slagtesvinestald. Bygning 6. | Polte (32-130 kg) | 300 | 120 | 10,75 | Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv |
| Smågrisestald Bygning 9. | Smågrise (7,2-32 kg) | 24.500 | 3.770 | 117,79 | Toklimastald, delvist spaltegulv |
| I alt | | | | 301,56 | |

Tabel 1: Staldafsnit efter udvidelsen. Antal DE er angivet på godkendelsestidspunktet, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1, afsnit H.

| Opbevaringslager nr. | Sted, byggeår | Type | Overdækning | Kapacitet (tons) |
|----------------------|----------------|---------------|-------------|------------------|
| 1 | Risvang 3 1995 | Gyllebeholder | Nej | 1530 |
| 2 | Risvang 3 1998 | Gyllebeholder | Nej | 1810 |
| 3 | Korsvej 8 2013 | Gyllebeholder | Nej | 3050 |

Tabel 2: Opbevaringslagre efter udvidelsen.

Der er stillet vilkår om dyreholdets størrelse, staldsystem i de enkelte staldafsnit og udnyttelsesfrist for godkendelsen.

Afstandskrav

Husdyrbruget Risvang 3 ligger i landzone. Afstanden fra staldanlægget til nærmeste beboelse på Risvang 1 er ca. 185 m. Det nærmeste byzoneområde eller fremtidige byzoneområde (Hårup) ifølge kommuneplanens rammedel ligger i en afstand 900 m fra staldanlægget.

Nærmeste område i landzone, der i lokalplan er udlagt til bebyggelse, rekreativt område eller lignende ligger nærmere end 300 m fra staldanlægget. Det drejer sig om Golfbane og skydebane ved Risvangsvej vest for Hårup (lokalplan nr. 880), som ligger ca 700 nord for staldanlægget.

Der er ikke søgt om etablering af nyt byggeri. Udvidelse vil foregå i eksisterende stalde.

Afstandskravene i § 6 i Husdyrloven er overholdt.

Det er kommunens vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige gener eller forurening i forholdt til omgivelserne, herunder ovennævnte rekreative område, nærmeste byzone og nabobebyggelse.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Der produceres årligt ca. 8.219 m³ gylle inklusiv rengøringsvand fra vask af stalde. Den samlede opbevaringskapacitet i gyllebeholderne er 6.390 m³, svarende til 9,3 måneders opbevaring.

Det er Aarhus Kommunes vurdering, at dette er tilstrækkeligt til at sikre forsvarlig opbevaring af gylle uden væsentlig risiko for udsivning af næringsstoffer til grundvand, overfladevand og tør natur.

Der er ikke monteret gyllepumper i gyllebeholderne. Terrænet omkring de to gyllebeholdere på ejendommen Risvang 3 er fladt, og der er mere end 150 m til åbne vandløb. Terrænet omkring gyllebeholderen på ejendommen Korsvej 8 er let kuperet, og der er stor afstand til åbne vandløb. Der er ikke drænbrønde, samlebrønde, eller grundvandsboringer i nærheden af gyllebeholderne. Ansøger har forevist en beredskabsplan (bilag 3), og der er stillet vilkår om tilgængelighed og anvendelse af beredskabsplanen. Aarhus Kommune vurderer ud fra dette, at der ikke vil være en væsentlig miljørisiko forbundet med håndtering af gylle.

Der produceres ikke fast gødning på husdyrbruget.

Spildevand

Ansøger har oplyst, at vand fra vask af stalde og maskiner ledes i gyllebeholder. Der bygges ikke nye bygninger i forbindelse med udvidelsen. Tagvand fra eksisterende bygninger ledes separat via tagrender til dræn.

Det er ud fra ovenstående kommunens vurdering, at spildevand håndteres, så der ikke er risiko for en væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand, grundvand eller tør natur.

Ammoniak

Aarhus Kommune har vurderet, hvorvidt der i forbindelse med projektet er behov for en beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Endvidere har kommunen vurderet om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. §§ 7 og 8 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpeging og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Projektet overholder det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen for udvidelsesdelen og stalde, som renoveres. Det generelle reduktionskrav er 30 %, for smågrise dog 20%. Kravet stilles med enkelte undtagelser i forhold til referencestaldsystemer jf. bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kravet er opfyldt.

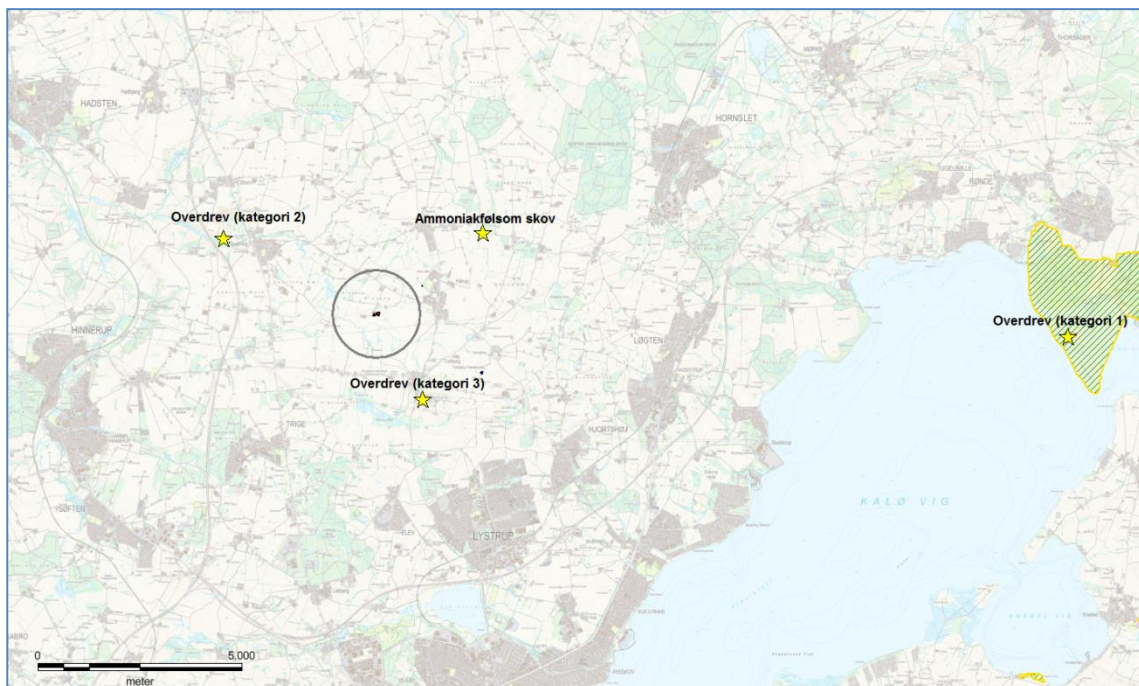
Den samlede ammoniakemission fra anlægget bliver 3.299 kg N/år efter udvidelsen, hvilket er en stigning på 492 kg N/år i forhold til før udvidelsen. De beskrevne staldsystemer medfører dog, at ammoniakemissionen fra stalde og lagre reduceres med 421 kg N/år mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 30 % for udvidelsesdelen. Projektet mere end overholder dermed det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen for udvidelsesdelen og stalde, som renoveres

Natura 2000-områder (kategori 1 natur)

Staldanlægget ligger i en afstand af ca. 16 km fra det internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-område) nr. 230, Kaløskovene og Kaløvig.

Kommunen har vurderet, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-området, idet anlægget ligger langt fra Natura 2000-området. Med så stor en afstand fra anlægget, er der ikke risiko for en påvirkning af Natura 2000-området eller

områdets udpegningsgrundlag. Det er via beregning dokumenteret, at der ikke vil være en merbelastning med ammoniak af Natura 2000-området.



Figur 1: Anlægget ligger med stor afstand til ammoniakfølsom natur. Omkring anlægget er der med en cirkel angivet en afstand på cirka 1 km. Denne er vist mere detaljeret på figur 2.

Ammoniakfølsomme naturtyper (kategori 2 natur)

Staldanlægget ligger ca. 4 km sydøst for et overdrev på 2,8 ha, som er nærmeste område med kategori 2 natur, jf. § 7, stk. 1, nr. 2 i husdyrbrugloven. Det er via beregning dokumenteret, at totaldepositionen som følge af ammoniakemission fra staldanlægget er under 1 kg N/ha/år på den del af naturområdet, som ligger nærmest staldanlægget. Projektet vurderes således at overholde den maksimalt tilladte totaldeposition i henhold til bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Regional og lokal natur (kategori 3 natur)

Kategori 3 natur omfatter heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet for kategori 3 natur en merdeposition på maksimum 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end dette.

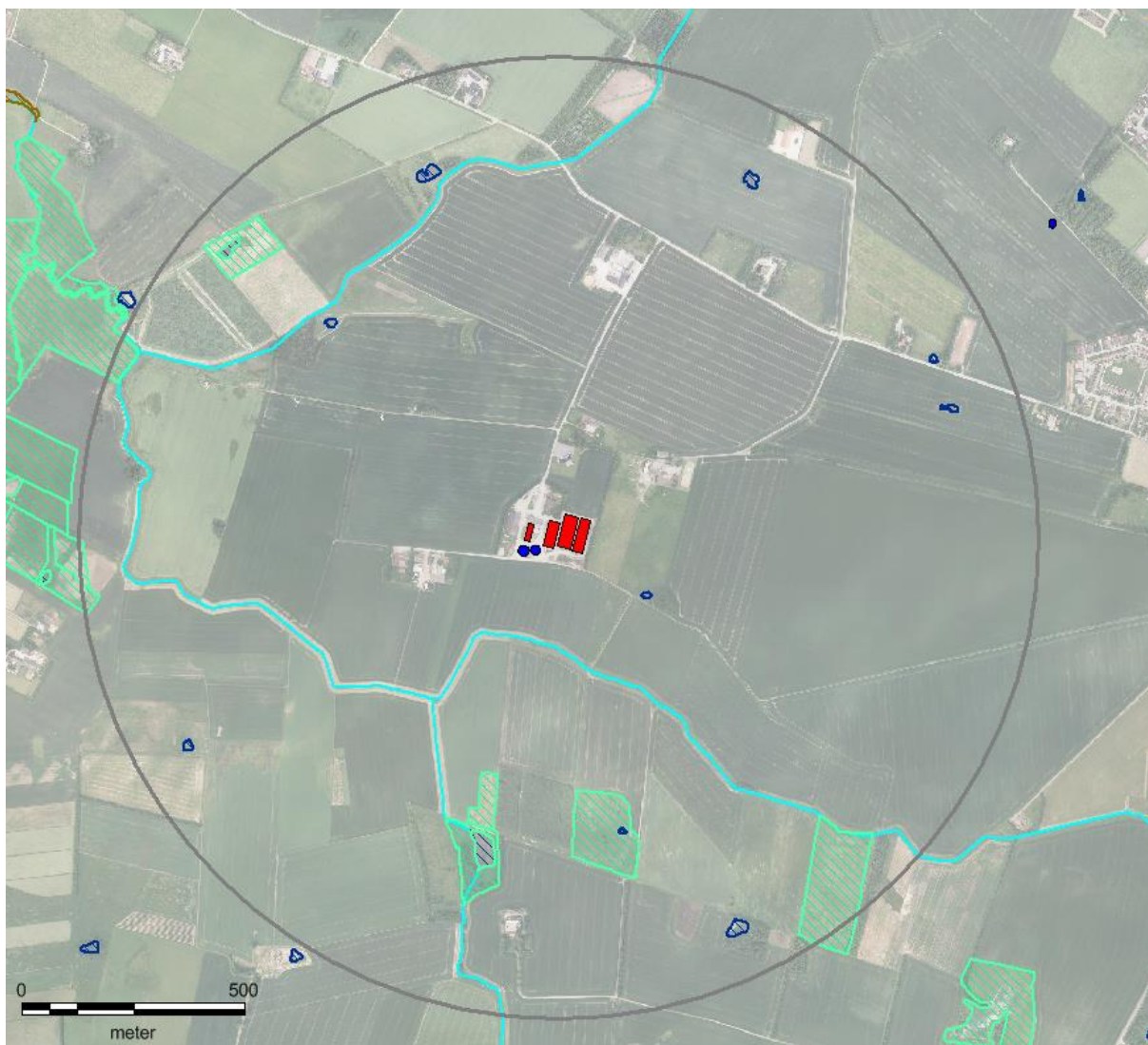
Inden for en radius på ca. 1 km omkring staldanlægget er der 6 enge og en række mindre søer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 (figur 2). Ingen af disse er særligt ammoniakfølsomme. Der er ikke registreret sjældne arter (fredede, rød- eller gullistede arter) inden for 1 km omkring staldanlægget.

I en afstand af 2,0 km fra staldanlægget ligger der et 0,5 ha overdrevarsareal beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Nærmeste ammoniakfølsomme skov (Krannestrup Skov) ligger 3,1 km nordøst for anlægget.

Nærmeste levested for Bilag IV-arter, som kommunen har kendskab til, er et vandhul ca. 1,3 km nordøst for anlægget, hvor der er registreret stor vandsalamander. Kommunen har ud fra

afstanden fra anlægget til levestedet vurderet, at projektet ikke medfører væsentlige forringelser af levestedet som følge af ammoniakemission fra anlægget.

Det er kommunens vurdering, at den øgede ammoniakemission fra anlægget ikke vil medføre tilstandsændringer af beskyttet natur eller forringelse af levesteder for eller forekomst af sjældne arter.



Figur 2: Inden for en radius på ca. 1 km omkring staldanlægget er der 6 enge og en række mindre søer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Nærmeste bilag IV art er Stor vandsalamander ca 1,3 km nordøst for anlægget (i skov i øverste højre hjørne af kortet)

Lugt

Lugtmissionen er beregnet i det digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Geneafstanden er overholdt i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse, byzone og områder, som ifølge kommuneplanen er udpeget til fremtidig byzone. Det fremgår af nedenstående tabel.

| | Korteste afstand fra staldanlægget | Beregnet, ukorrigeret geneafstand | Geneafstand overholdt |
|--|------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|
|--|------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|

| | | | |
|---|--------|-------|----|
| Byzone eller byudviklingsområde (Hårup) | 900 m | 526 m | Ja |
| Samlet bebyggelse (Hårup, Risvangsvej 33 c m.fl.) | 1100 m | 337 m | Ja |
| Enkelt bolig (Risvang 1) | 185 m | 166 m | Ja |

Tabel 4: Beregnede, ukorrigerede geneafstande i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone/byudviklingsområde. Korrigerede geneafstande er mindre end ukorrigerede geneafstande. Geneafstand er dermed overholdt.

Der er stillet vilkår om dyreholdets størrelse samt det maksimale antal udnyttede stipladser.

Det er ud fra de beregnede geneafstande og de stillede vilkår Aarhus Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for væsentlige lugtgener i forhold til de omboende.

Belysning, støj, støv og skadedyr

Det er i ansøgningen oplyst, at der er udendørs belysning i form af censorstyret belysning ved indgangsdøre. Der er ikke lys i staldene om natten. Det er kommunens vurdering, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være væsentlige gener fra belysning.

Kilderne til støj fra anlægget vil efter ansøgers oplysninger være ventilationsanlæg, højtryksrensere, kornmølle, foderblander, aflæsning af foder, transport til og fra ejendommen, samt ved udlevering af grise. Kommunen har vurderet, at de omboende kan sikres mod væsentlige støjgener ved at stille vilkår om overholdelse af konkrete støjgrænser samt vilkår om, at der skal foretages målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser.

De primære kilder til støv vil efter ansøgers oplysninger være transport til og fra ejendommen på tørre dage. Det er kommunens vurdering, at der på baggrund af afstanden til de omboende ikke vil være risiko for væsentlige støvgener.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse. Det er Aarhus Kommunes vurdering, at der med de i ansøgningen angivne forhold og de stillede vilkår ikke er væsentlig risiko for gener fra skadedyr.

Affald, olie og kemikalier

Affaldsfraktioner fra ejendommen samt håndtering af affald fremgår af ansøgningen⁸. Døde dyr opbevares i nedgravet kølecontainer cirka 40 m vest for den vestligste gyllebeholder på ejendommen og bortskaffes til DAKA med afhentning efter behov, cirka 1 gang om måneden. Placering af døde dyr er langt fra de omboende.

Affaldshåndtering er omfattet af de til enhver tid gældende affaldsregulativer for Aarhus Kommune. Alt affald fra husdyrbruget skal opsamles, opbevares og transporteres efter reglerne i affaldsregulativerne. På den baggrund er det kommunens vurdering, at håndtering

⁸ Ansøgers miljøtekniske beskrivelse som indgår i ansøgningen har titlen "Miljøansøgning, Risvang 3, 8530 Hjortshøj" og er som bilag fremsendt sammen med digital ansøgning 66513.

af affald på husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne eller fare for forurening.

Der er én olietank på ejendommen. Olietank, spildolie og pesticidrester opbevares i maskinhus. Det er oplyst i ansøgningen, at påfyldning af marksprøjte og vask af sprøjteudstyr foregår på indendørs vaskeplads med afløb til gyllebeholder. Der er stillet vilkår om opbevaring af olie og kemikalier.

Det er kommunens vurdering, at opbevaring og håndtering af olie og kemikalier med de stillede vilkår sker hensigtsmæssigt, så der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af jord, grundvand, overfladevand eller natur.

Transport

Aarhus Kommune har vurderet de gener, der er forbundet med transport i forbindelse med husdyrbrugets drift. Antallet af transporter til og fra ejendommen fremgår af ansøgningen. Der vil som følge af udvidelsen af produktionen på ejendommen ske en stigning i antallet af transporter. Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad veje, som er nærmere beskrevet i ansøgningens miljøtekniske beskrivelse. Heraf fremgår det, at der køres gennem byerne Spørring og Ødum, når der skal foretages udbringning på en bestemt mark (mark nr. 75).

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra ejendommen. Kommunen vurderer, at transporten til og fra anlægget ikke vil medføre væsentlige øgede trafikale og miljømæssige gener i nærområdet.

Arealer

Generelt

I miljøgodkendelsen indgår i alt 189,08 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer (se kort i bilag 2). Det er oplyst, at der er anvendes referencesædskifte (S2 og S4) på de ejede og forpagtede udbringningsarealer. Jordtypen er JB6 og JB4.

Der produceres maksimalt en gødningsmængde på 302 DE på husdyrbruget.

Af disse 302 DE i husdyrgødning afsættes 45 DE til biogasanlæg, se oversigt over afsat husdyrgødning i tabel 5. På ejede og forpagtede arealer er dyretrykket således 1,36 DE/ha, idet der maksimalt udbringes husdyrgødning fra 257 DE.

| Modtageradresse | Areal (ha) | Afsat husdyrgødning (DE) | Krav om miljøgodkendelse (§ 16) |
|----------------------|------------|--------------------------|---------------------------------|
| Biogasanlæg, adresse | - | 45 | nej |
| I alt | - | 45 | nej |

Tabel 5: Afsat husdyrgødning.

Udtalelse fra nabokommunen Favrskov Kommune om de arealer, som ligger der, er vedlagt (mark nr. 75-0 på 7,85 ha; se bilag 5). Favrskov Kommunes forslag til vilkår er indarbejdet i miljøgodkendelsen. Siden Favrskov Kommunes udtalelse har status for det internationale beskyttelsesområde Grund Fjord ændret sig, da data for perioden frem til og med 2015 viser, at husdyrtrykket for oplandet til Grund Fjord ikke er stigende.

Aarhus Kommune vurderer i de følgende afsnit, hvorvidt den påvirkning, som udbringning af husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer giver anledning til med de angivne vilkår, er væsentlige eller ej. Vurderingen foretages i forhold til grundvand, overfladevand og natur.

Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nfi-område med vedtagen indsatsplan (figur 3)⁹.

Cirka 10 ha af udbringningsarealerne (mark 7-0 og en mindre del af mark 6-0 og 15-0) ligger inden for et område, der efter nyeste viden er zoneret i en statslig kortlægning (figur 3). Udvaskningen for disse marker er beregnet til 61 mg nitrat /l både før og efter udvidelsen. Zoneringen fremgår af en redegørelse fra Naturstyrelsen¹⁰, men områdeafgrænsningerne er ifølge redegørelsen først formelt gyldige, når de fremgår af en bekendtgørelse med hjemmel i vand-forsyningsloven. Områdeafgrænsningerne fremgår ikke af Miljøportalen eller af gældende bekendtgørelse nr. 1255 af 26. november 2014 om udpegning af drikkevandsressourcer, som er hjemlet i vand-forsyningsloven.

Da områdeafgrænsningerne endnu ikke er formelt gyldige – og med henvisning til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse nr. NMK-132-00651 af 18. juni 2014 - er det kommunens vurdering, at der ikke bør stilles supplerende vilkår om f.eks. planteavlensniveau af hensyn til beskyttelsen af grundvandet.

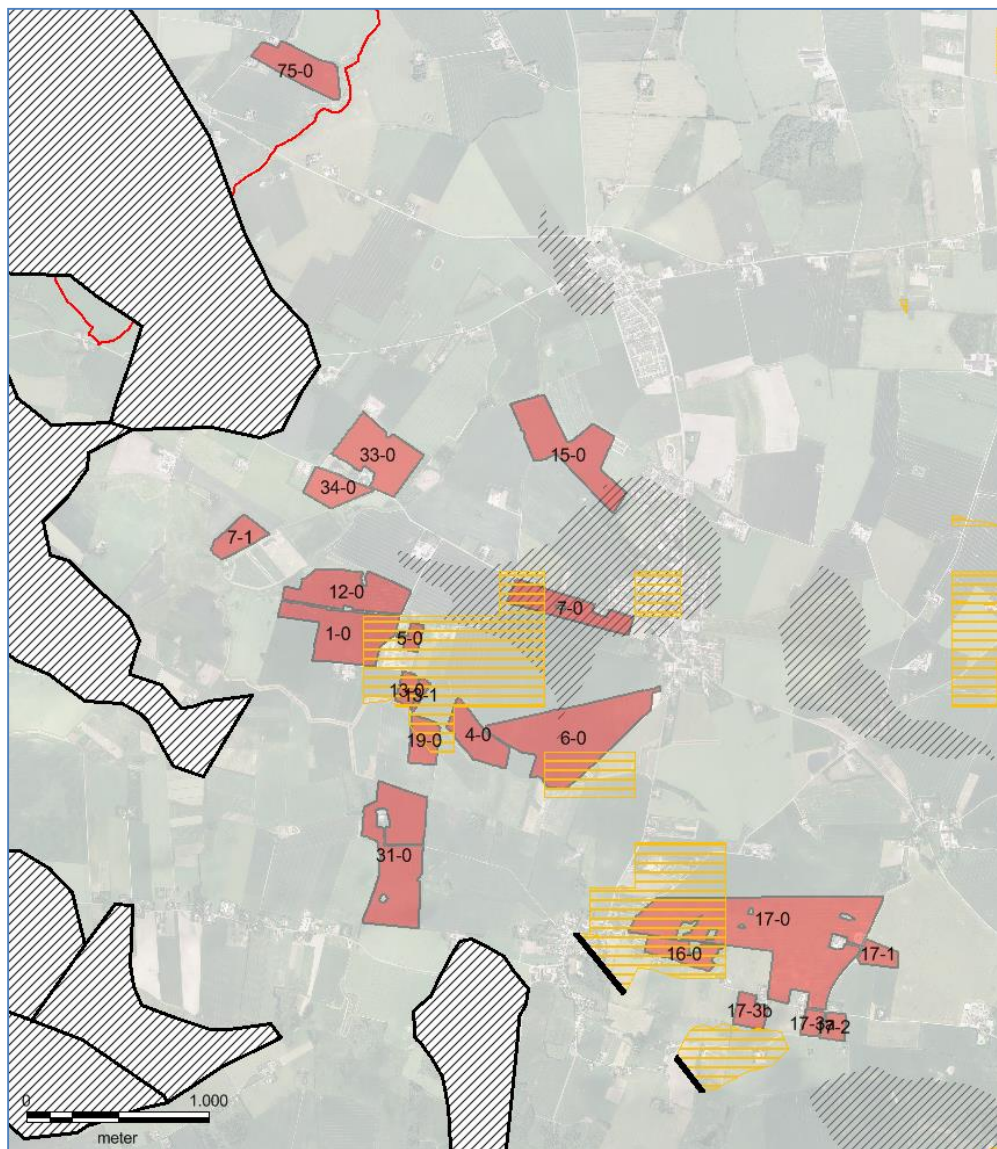
Udbringningsarealer på i alt 110 ha ligger helt eller delvist i nfi-område uden indsatsplan. Ifølge statens udmeldte beskyttelsesniveau må nitratindholdet i vandet, som forlader rodzonen, ikke øges, såfremt koncentrationen overstiger 50 mg nitrat/l. Udvaskningen for disse marker er beregnet til 61 mg nitrat /l, både før og efter udvidelsen. Beskyttelsesniveauet er overholdt, da udvaskningen ikke øges.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om benyttelse af udbringning af husdyrgødning på maksimalt 1,36 DE/ha. Med dette tiltag sikres det, at nitratudvaskningen ikke øges.

Det er kommunens vurdering, at der med de stillede vilkår ikke er risiko for en væsentlig påvirkning af grundvandet.

⁹ Ifølge bekendtgørelsen til husdyrbrugloven skal der for NFI i et område med en vedtaget indsatsplan stillet et krav svarende til udvaskning fra et plantebrug (eller svarende til nitratklasse 3). For statsligt zoneret NFI kan kommunen stille et sådant krav ud fra en konkret vurdering, og som minimum skal kommunen stille krav om, at udvaskningen af nitrat ikke øges efter udvidelsen.

¹⁰ Zoneringen fremgår af Naturstyrelsens rapport af 4. august 2015, *Redegørelse for GKO Djurs Vest*, side 95 og 139. Zoneringen fremgår ikke af Miljøportalen, eller af gældende bekendtgørelse nr. 1255 af 26. november 2014 om udpegning af drikkevandsressourcer.



Figur 3. Ingen af udbringningsarealerne ligger i nfi-område med vedtagen indsatsplan (sort skravering). Udbringningsarealer på i alt 110 ha ligger helt eller delvist i nfi-område uden indsatsplan (orange skravering). Mark nr. 7-0 og mindre del af mark 6-0 og 15-0 ligger indenfor et nfi-zoneret område (grå skravering), hvis afgrænsning dog endnu ikke er formelt gyldig. Hensigten med zoneringen er at den skal "afløse" de orange skraverede områder. Zoneringen fremgår af Naturstyrelsens rapport af 4. august 2015 "Redegørelse for GKO Djurs Vest" side 95 og 139. For alle markerne, som ligger indenfor den orange og grå skravering, er der beregnet uændret udvaskning efter udvidelsen, når man sammenligner med situationen før udvidelsen.

Overfladevand

Kvælstof

Ingen af udbringningsarealerne ligger inden for nitratklasse 1-3 ¹¹. Det generelle beskyttelsesniveau i husdyrbrugloven er dermed overholdt.

Habitatvurdering kvælstof

¹¹ Nitratklasse 1-3 omfatter arealer som afvander til kvælstofsårbare Natura 2000-områder, og som har et reduktionspotentiale fra rodzone til Natura 2000-vandområde på mindre end 75 %.

Alle udbringningsarealer afvander til Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord, der er overbelastet med fosfor og meget kvælstofsårbart.

Ifølge vandplan 2010-2015 for hovedopland 1.5 Randers Fjord er miljømålslovens miljømål om god tilstand ikke opfyldt, blandt andet på grund af udvaskning af kvælstof fra landbrug i oplandet.

Når arealerne ligger i opland til Natura 2000-områder, skal det vurderes hvorvidt, der kan ske skade på området ved det ansøgte projekt. Vurderingen sker ud fra miljøstyrelsens vejledende afskæringskriterier og på baggrund af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser om udbringning af husdyrgødning i oplande til habitatområder. Vurderingen sker på baggrund af dyretrykket i oplandet (afskæringskriterie 1) og det konkrete projekts kvælstofbelastning (afskæringskriterie 2b). I det konkrete tilfælde, er det Aarhus Kommunes vurdering, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering efter Habitatdirektivet i forhold til Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Yderligere vurdering fremgår af bilag 4.

Udtalelse fra nabokommunen Favrskov Kommune om de arealer, som ligger der, er vedlagt (mark nr. 75-0 på 7,85 ha; se bilag 5). Siden Favrskov Kommunen udarbejdede sin udtalelse har status for det internationale beskyttelsesområde Grund Fjord nemlig ændret sig, da data for perioden frem til og med 2015 viser, at husdyrtrykket for oplandet til Grund Fjord ikke er stigende. Aarhus kommunes beregninger viser, at ansøgningen fortsat overholder de såkaldte afskæringskriterier 1 og 2, selvom der ikke er krav om dette. Ansøger er gjort bekendt med dette, og har ikke fundet anledning til at ændre ansøgningen i den anledning.

I bilag 4 er der foretaget en vurdering vedrørende søer og Natura 2000-områder.

Fosfor

20,76 ha ligger indenfor fosforklasse 2. De øvrige udbringningsarealerne ligger uden for fosforklasse. Det generelle beskyttelsesniveau i husdyrbrugloven stiller som følge heraf et samlet krav på bedriftsniveau til ejede og forpagtede arealer svarende til, at fosforoverskuddet højst må være 10,7 kg P/ha/år. Det er beregnet, at fosforoverskuddet bliver 10,7 kg P/ha/år, idet der tilføres 34,0 kg P/ha/år med husdyrgødning og fjernes 23,3 kg P/ha/år med planterne. Kravet er dermed overholdt.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår til det maksimale dyretryk og til det maksimale fosforoverskud, hvilket sikrer, at kravet overholdes.

Kommunen har desuden vurderet, om der er risiko for tab af fosfor via overfladeafstrømning og erosion fra erosionstruede arealer til relevante kystrecipienter og søer.

Det er kommunens konkrete vurdering, at ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger indenfor Aarhus Kommune er særligt erosionstruede, og at der derfra ikke er risiko for en væsentlig påvirkning med fosfor til Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord.

Mark nr. 75-0 er beliggende i Favrskov Kommune og er stærkt hældende (6-12 grader) og erosionstruet. Favrskov Kommune har vurderet (bilag 10), at dyrkningsgrænsen ikke må komme tættere på vandløbet, end det fremgår af luftfoto fra 2014 (figur 4). Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om dette.



Figur 4: Mark nr. 75-0 er beliggende i Favrskov Kommune og er stærkt hældende (6-12 grader). Favrskov Kommune har vurderet (bilag 5), at dyrkningsgrænsen ikke må komme tættere på vandløbet, end det fremgår af dette luftfoto fra 2014. Det "gul-prikkede areal" skal bibeholdes uden dyrkning. Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om dette.

Det er med ovennævnte vilkår Aarhus Kommunes vurdering, at der ikke er risiko for, at fosfor fra husdyrbruget som følge af erosion eller overfladeafstrømning vil have en væsentlig påvirkning af Natura 2000 området.

Natur

Aarhus Kommune har vurderet, om der er behov for en beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder som følge af markdrift og udbringning af husdyrgødning på arealerne, som fremgår af bilag 2.

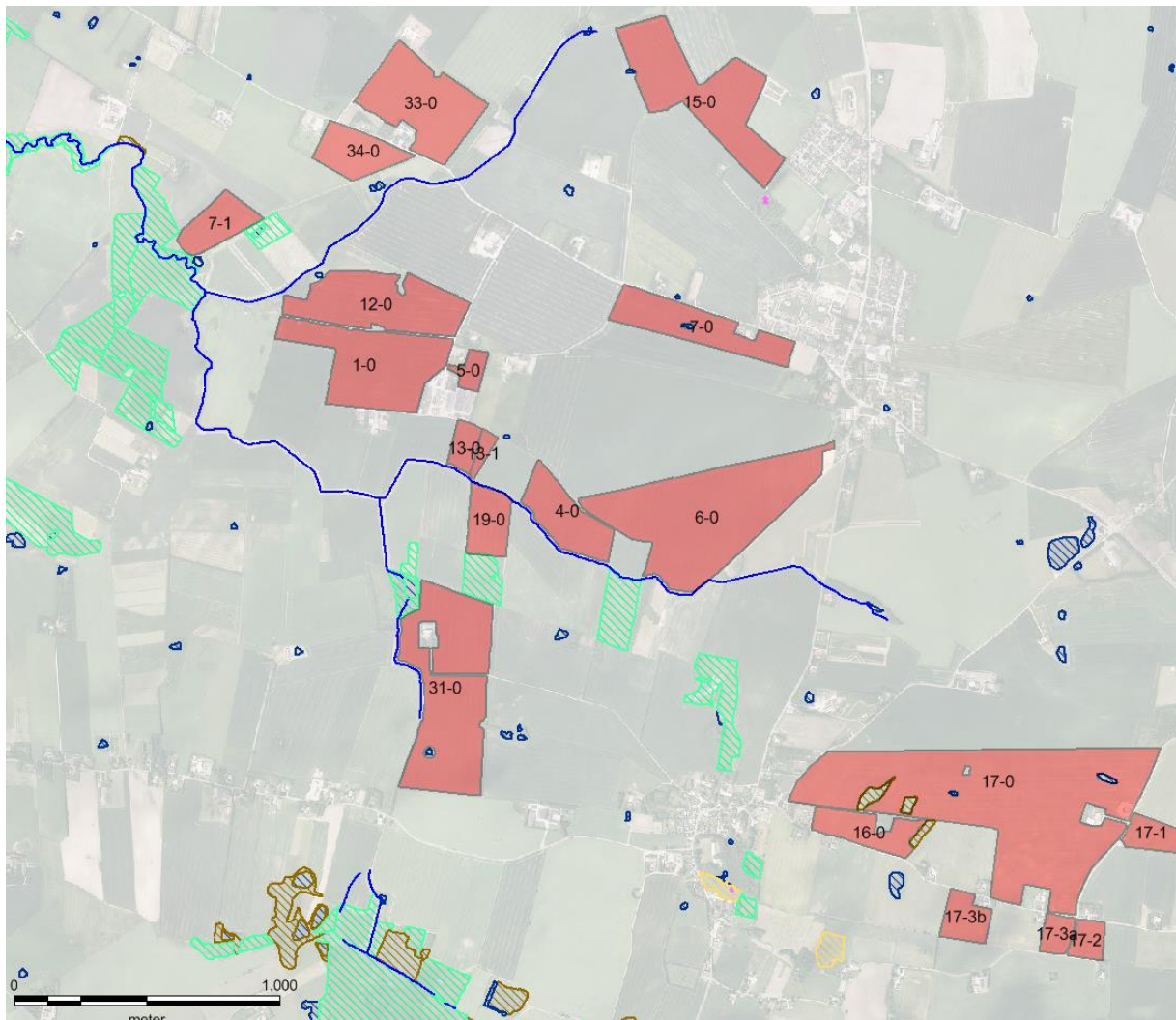
Natura 2000-områder

De nærmeste udbringningsarealer ligger i en afstand af ca. 13,5 km fra det internationale naturbeskyttelsesområde (Natura 2000-område) nr. 230, Kaløskovene og Kaløvig.

Kommunen har vurderet, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering af i forhold til Natura 2000-området, idet arealerne ikke ligger tæt på Natura 2000-området eller via overfladeafstrømning kan medføre en tilførsel af næringsstoffer til området. Der er således ikke som følge af udbringning af husdyrgødning på arealerne risiko for negative påvirkninger af naturtyper eller levesteder for de beskyttede arter, som indgår i udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde.

Bilag IV-arter

Aarhus Kommune har ikke kendskab til levesteder for Bilag IV-arter tæt på udbringningsarealerne. Nærmeste levested for bilag IV-arter ligger 30 m sydøst for mark nr 15-0 (figur 5). Aarhus Kommune har vurderet, at der ikke er risiko for påvirkning af levestedet eller Bilag IV-arten som følge af landbrugsdrift på udbringningsarealerne, idet levestedet ligger relativt langt fra marken og der ikke er risiko for erosion eller overfladeafstrømning fra marken til levestedet.



Figur 5: Beskyttet natur og udbringningsarealer i Aarhus Kommune. Skraveringer viser beskyttet natur efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Grøn skravering = enge. Brun skravering = moser. Gul skravering = overdrev. Med lyserød markering ses levested for bilag IV art (stor vandsalamander) 30 m syd for mark nr. 15-0.

Øvrig beskyttet natur

I umiddelbar nærhed af nogle af markerne ligger der naturområder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 (figur 5). Der er tale om enge og moser. Ingen af disse er særligt følsomme overfor påvirkning af næringsstoffer, og der er ikke registreret sjældne arter (fredede, rød- eller gullistede arter) i umiddelbar nærhed af markerne. Ifølge Naturbeskyttelsesloven må driften af de tilstødende marker ikke medføre, at der sker en negativ påvirkning af naturområdet. Driften af markerne skal indrettes efter dette.

Det er kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning samt drift af ejede og forpagtede arealer ikke vil medføre væsentlige tilstandsændringer af beskyttet natur eller forringelse af levesteder for eller forekomst af sjældne arter.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Aarhus Kommune har vurderet, hvorvidt ansøger i projektet har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Ansøger har redegjort for anvendelse af BAT og eventuelle alternative BAT løsninger, som er fravalgt, inden for management, fodring, staldindretning, vand- og energiforbrug samt opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning i den miljøtekniske beskrivelse, der er knyttet til ansøgningen.

Management

Ansøger overholder de lovpligtige krav om gødningsregnskab og logbog for gyllebeholdere, som er BAT ifølge BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion. I ansøgningens miljøtekniske beskrivelse har ansøger bl.a. redegjort for, at der udarbejdes vedligeholdelsesprogram og beredskabsplan, samt at der føres journal over energi- og vandforbrug, som ligeledes er BAT ifølge BREF-dokumentet. Der er stillet vilkår herom.

Staldindretning og fodring

Staldsystemer i de enkelte staldafsnit og eventuel foderoptimering ses i tabel 1 i afsnittet Stalde og opbevaringslagre ovenfor. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier¹² fordelt på dyretyper og staldsystemer ses i tabel 6 nedenfor.

| Ansøgt dyrehold i gyllebaserede staldsystemer | Emission opnåelig ved anvendelse af BAT |
|--|---|
| | Samlet kg N/år |
| Slagtesvin og polte Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv | 304 |
| Søer i farestald Kassestier, delvist spaltegulv | 525 |
| Søer i løbe-/drægtighedsstald Individuel opstaldning, delvist spaltegulv. | 343 |
| Søer i løbe-/drægtighedsstald Løsgående, delvist spaltegulv. | 1061 |
| Smågrise Toklimastald, delvist spaltegulv. | 1.060 |
| I alt | 3.293 |

Tabel 6: Vejledende emissionsgrænseværdi fra stalde fordelt på dyretype og staldsystem.

Den samlede vejledende BAT-emissionsgrænse for husdyrbruget er 3.293 kg N/år (tabel 7). Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt er beregnet til 3.299 kg N/år. Som anført i tabel 1 og 6 herover anvendes bestemte staldsystemer, hvilket er beskrevet med vilkår.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi. Kommunens finder dog, at overskridelsen (6 kg N/år) må

¹² Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin 30 – 102 kg (gyllebaserede staldsystemer), Husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer), Husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæning (gyllebaserede staldsystemer).

betragtes som ubetydelig¹³. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at projektet overholder kravet om, at husdyrbruget skal begrænse ammoniakemissionen ved anvendelse af BAT.

BAT-grænse for fosfor

Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsgrænse for fosfor fra slagtesvin, søer, og smågrise i gyllebaserede staldsystemer er henholdsvis 22,3 kg/DE ab lager, 23,9 kg/DE ab lager, og 29,2 kg/DE ab lager, tilpasset ny dyreenhedsdefinition og hensyn til strøelse.

Den totale emissionsgrænse for fosfor er beregnet i ud fra antal dyreenheder i hver dyregruppe (tabel 7) og er 7.792 kg P/år.

| | Emissionsgrænse for fosfor (kg P/DE ab lager) | Dyreenheder (DE) | Emissionsgrænse for fosfor (kg P/år) |
|---------------------|---|------------------|--------------------------------------|
| slagtesvin og polte | 22,3 | 24,68 | 550 |
| Søer | 23,9 | 159,09 | 3.802 |
| smågrise | 29,2 | 117,79 | 3.440 |
| I alt | | 301,56 | 7.792 |

Tabel 7: Vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor fordelt på dyretype

Den samlede fosforemission er beregnet til 7.560 kg P/år. Dermed er projektets emission lavere end BAT-emissionsgrænsen på 7.792 kg P/år. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at projektet overholder kravet om, at husdyrbruget skal begrænse fosforemissionen ved anvendelse af BAT.

Vand- og energiforbrug

Ansøger har i ansøgningen og dens bilag redegjort for, at eventuelle lækager identificeres og repareres hurtigst muligt, at drikkevandsanlægget kalibreres jævnlige, og at der føres journal over vandforbruget, hvilket er BAT for aktiviteter, hvor der bruges vand, ifølge BREF-dokumentet. Den mekaniske ventilation er optimeret i hver stald og ventilationen rengøres jævnlige, cirka en gang om måneden, hvilket er BAT ifølge BREF-dokumentet.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning sker i henhold til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen¹⁴.

Det er kommunens vurdering, at kravet til BAT i henhold til BREF-dokumentet og Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier er opfyldt med hensyn til opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Samlet BAT vurdering

Det er kommunens vurdering, at der er redegjort tilstrækkeligt for anvendelse af BAT samt eventuelle fravalg af BAT. Det er kommunens vurdering, at projektet overholder kravet om, at husdyrbruget skal begrænse ammoniak- og fosforemissionen ved anvendelse af BAT. Gennem vilkår sikres, at der anvendes de beskrevne staldsystemer. Ud fra ansøgers redegørelse for anvendelse af BAT samt de stillede vilkår, er det Aarhus Kommunes vurdering, at BAT er anvendt i et tilstrækkeligt omfang i projektet.

¹³ At en mindre overskridelse af den vejledende BAT-emissionsgrænse kan betragtes som ubetydelige fremgår af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser nr. NMK-132-00295 og NMK-132-00117.

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 1318 af 26. november om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Landskabelige hensyn og kulturmiljø

Byggeri

Der opføres ikke nyt byggeri. Landskabet påvirkes derfor ikke.

Kulturmiljø

En del af markerne ligger indenfor et område, som er udpeget som kulturmiljø med "landbrugslandskab" omkring Spørring Å. Ingen af markerne ligger derimod indenfor et område, som er udpeget som kulturmiljø med fortidsminder fra forhistorisk tid. Moesgaard Museum (tlf. 87 16 10 16) skal dog altid kontaktes jf. Museumslovens § 27, hvis der dukker spor af fortidsminder op.

Ophør

Det er i ansøgningen redegjort for, hvad der foretages ved et fremtidigt eventuelt ophør af produktionen, og desuden har Aarhus Kommune stillet vilkår til handlinger i forbindelse med ophør.

Aarhus Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive belastet med skadedyr.

Alternativer

Der indgår i miljøgodkendelsen ikke opførelse af nyt byggeri som f.eks. ny stald eller ny gyllebeholder. Det er derfor efter kommunes opfattelse ikke relevant at overveje yderligere alternativer end 0-alternativet, som er beskrevet herunder.

Det såkaldte 0-alternativ består i, at udvidelsen ikke blev gennemført. Dette ville, anfører ansøger, have den konsekvens, at indtjeningen på husdyrbruget ikke øges og anlægget ikke fungerer optimalt. Det er kommunens vurdering, at dette er rigtigt, og at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau, kan medføre risiko for en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser ikke bare på selve husdyrbruget men også i andre virksomheder, og som følge af dette må det kunne forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Med hensyn til miljøpåvirkning og nabogener for udvidelsen set i forhold til 0-alternativet, er det kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde risiko for en væsentlig påvirkning af det omgivende miljø, eller væsentlig større gener for naboer end ved den nuværende produktion – jf. øvrige afsnit i miljøgodkendelsen.

SAMLET VURDERING

Aarhus Kommune har vurderet miljøbelastningen fra husdyrbruget på Risvang 3 på grundlag af ansøgningen, miljøteknisk beskrivelse, supplerende oplysninger samt vilkårene i denne godkendelse. Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger

til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Det er samlet Aarhus Kommunes vurdering, at husdyrbruget vil blive drevet på en måde, som ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

OFFENTLIGHED OG KLAGEVEJLEDNING

Denne miljøgodkendelse er udstedt i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer. Husdyrbrug over 75 dyreenheder (DE) behandles efter denne lovs §§ 11 eller 12.

Da Aarhus Kommune modtog ansøgningen, annoncerede kommunen den offentligt på Aarhus Kommunes hjemmeside i perioden 13. marts til 8. april 2015. Kommunen modtog ingen henvendelser i den forbindelse.

Udkast til miljøgodkendelse har været i høring i 6 uger fra 7. marts til 18. april 2016 hos ansøger, naboer og parter, herunder ejere af forpagtet areal.

Udkast til miljøgodkendelse har været i høring hos følgende:

Ejere af forpagtede arealer:

Karen Uldall Aagaard, Engtoftevej 10, 8530 Hjortshøj
Jesper Uldall Aagaard, Grimsbrovej 2, 8530 Hjortshøj
Henning Jensen, Risvangsvej 27, 8530 Hjortshøj
Erik Sørensen, Risvangsvej 32, 8530 Hjortshøj
Birgit Nielsen Mondrup, Risvangsvej 34, 8530 Hjortshøj
Pia Paamand, Ebbestrupvej 2, 8370 Hadsten

Ansøger:

Lars Højholt Nielsen, Risvang 3, 8530 Hjortshøj
Ansøgets konsulent, Kjartan Einarson, LMO

Ejendomme med beboelse indenfor vejledende konsekvenszone (740 m):

| Ejendommen | Ejer | Adresse | By |
|----------------|--|-------------------|----------------|
| Risvang 2 | Erik Michael Bredholt | Lindå Møllevej 14 | 8541 Skødstrup |
| Risvang 3, 3A | Lars Højholt Nielsen | Risvang 3 | 8530 Hjortshøj |
| Risvang 5 | Bent Reiffenstein | Risvang 5 | 8530 Hjortshøj |
| Risvang 7 | Kristen Jørgensen Jensen | Risvang 7 | 8530 Hjortshøj |
| Risvangsvej 30 | Linette Secher Fjorback | Skolelødden 40 | 8530 Hjortshøj |
| Risvangsvej 30 | Kasper Secher Fjorback Michael Leif Ellegaard | Risvangsvej 30 | 8530 Hjortshøj |
| Risvangsvej 29 | Hansen | Risvangsvej 29 | 8530 Hjortshøj |
| Risvangsvej 29 | Susan Snorgaard | Risvangsvej 29 | 8530 Hjortshøj |
| Risvang 1 | Svend Aage Sørensen | Risvang 1 | 8530 Hjortshøj |

Høringen gav ikke anledning til bemærkninger fra de hørte parter. Den endelige miljøgodkendelse er derfor ikke ændret i forhold til udkastet, som blev sendt i høring.

Favrskov Kommune er hørt i sagen angående de udbringningsarealer, som ligger i Favrskov Kommune. Favrskov Kommunes forslag til vilkår er indarbejdet i miljøgodkendelsen.

Aarhus Kommunes afgørelse offentliggøres på kommunens hjemmeside den 27. april 2016.

Følgende har samtidig fået tilsendt godkendelsen:

Ansøger:

Lars Højholt Nielsen, Risvang 3, 8530 Hjortshøj

Ansøgets konsulent, Kjartan Einarson, LMO

Øvrige parter, naboer, foreninger og organisationer, som er orienteret om, at miljøgodkendelsen meddeles:

Karen Uldall Aagaard, Engtoftevej 10, 8530 Hjortshøj
Jesper Uldall Aagaard, Grimsbrovej 2, 8530 Hjortshøj
Henning Jensen, Risvangsvej 27, 8530 Hjortshøj
Erik Sørensen, Risvangsvej 32, 8530 Hjortshøj
Birgit Nielsen Mondrup, Risvangsvej 34, 8530 Hjortshøj
Pia Paamand, Ebbestrupvej 2, 8370 Hadsten

| Ejendommen | Ejer | Adresse | By |
|----------------|--|-------------------|----------------|
| Risvang 2 | Erik Michael Bredholt | Lindå Møllevej 14 | 8541 Skødstrup |
| Risvang 3, 3A | Lars Højholt Nielsen | Risvang 3 | 8530 Hjortshøj |
| Risvang 5 | Bent Reiffenstein | Risvang 5 | 8530 Hjortshøj |
| Risvang 7 | Kristen Jørgensen Jensen | Risvang 7 | 8530 Hjortshøj |
| Risvangsvej 30 | Linette Secher Fjorback | Skolelodden 40 | 8530 Hjortshøj |
| Risvangsvej 30 | Kasper Secher Fjorback Michael Leif Ellegaard | Risvangsvej 30 | 8530 Hjortshøj |
| Risvangsvej 29 | Hansen | Risvangsvej 29 | 8530 Hjortshøj |
| Risvangsvej 29 | Susan Snorgaard | Risvangsvej 29 | 8530 Hjortshøj |
| Risvang 1 | Svend Aage Sørensen | Risvang 1 | 8530 Hjortshøj |

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord (Region Nordjylland og Midtjylland) senord@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus, dnaarhus-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Aarhus, ta@sportsfiskerforbundet.dk
Det økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
Friluftsrådet, aarhus@friluftsradet.dk

Afgørelsen kan påklages indtil 4 uger efter offentliggørelsen, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kap. 7. Det vil sige, at en eventuel klage skal være modtaget senest den 25. maj 2016 kl. 23.59 af Aarhus Kommune via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal. Enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m.v. vil kunne klage over kommunens afgørelse.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via nævnets klageportal på www.borger.dk eller www.virk.dk.

Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende klageportalen findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem klageportalen til kommunen. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Der er fastsat et klagegebyr på 500 kr. Man betaler gebyret med betalingskort i klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. I særlige tilfælde kan du klage uden om klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget fra at bruge klageportalen, skal du aflevere klagen og en begrundet anmodning om fritagelse til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan blive fritaget.

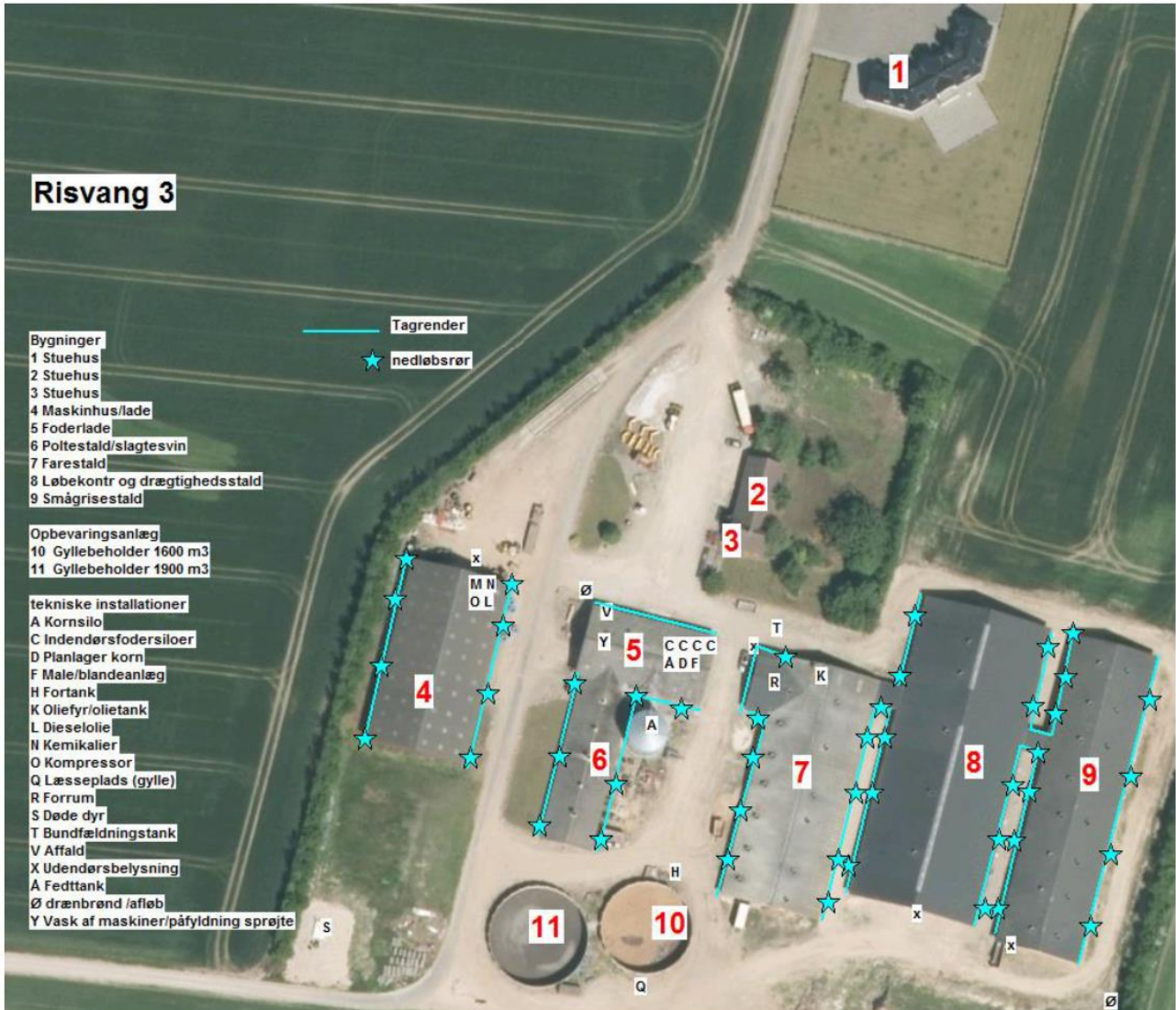
En eventuel klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Det forudsættes, at andre eventuelt nødvendige

tilladelser er indhentet, inden miljøgodkendelsen udnyttes. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen har været offentligt bekendtgjort.

Bilag 1. Situationsplan

Udarbejdet af LMO



Bilag 2. Udbringningsarealer

Med gennemsigtig rød ses udbringningsarealer (ejede og forpagtede arealer).
Staldbygninger er vist med rød. Gyllebeholdere er vist med blå.



BEREDSKABSPLAN: LARS HØJHOLT NIELSEN

Adresse: Risvang 3, 8530 Hjortshøj

Tlf: 8699 9098 / 4018 9098



HUSK: ved store uheld - ring altid 112

Kontakt telefoner:

| | | |
|---------------------|----------------------------------|----------------------|
| Brandvæsen | Tlf. 112 | <u>dag eller nat</u> |
| Skadestuen | Tlf. 7011 3131 | <u>dag eller nat</u> |
| Miljø - Akut | Tlf. 112 | <u>dag eller nat</u> |
| Ved mindre uheld | Tlf. 8676 7676 | <u>dag eller nat</u> |
| Miljø Kommune | Tlf. 8940 4521 | <u>dag eller nat</u> |
| Lægevagt | Tlf. 7011 3131 | dag eller nat |
| Tandlægevagt | Tlf. 4051 5162 | <u>dag eller nat</u> |
| Landbocenteret | Tlf. 7015 4000 | <u>dag eller nat</u> |
| Dyrlæge | Tlf. 9851 2988 Tlf. 4027 2599 | <u>dag eller nat</u> |
| Foderstofforretning | Tlf. 3368 6030 | <u>dag eller nat</u> |
| Elektriker | Tlf. 8637 7065 Tlf. 2120 7283 | <u>dag eller nat</u> |
| Ventilation | Tlf. 7217 5555 | <u>dag eller nat</u> |
| Smed | Tlf. 4093 0965 | dag eller nat |
| VVS | Tlf. 4093 0965 | dag eller nat |
| Maskinstation | Tlf. 8699 9700 | dag eller nat |

Brand- og evakuering:

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp:

1. Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:
 - Adressen: **Risvang 3, 8530 Hjortshøj.**
 - Navn og den telefon der ringes fra
 - Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
 - Er der tilskadekomne - hvor mange -
 - Er dyrene kommet ud - art og antal der er fanget

2. Kontakt gårdejereren, på tlf. **8699 9098**
tlf. **4018 9098**

3. Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier. Placering skal markeres ved udvendig skiltning

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer. Placering af slukningsmateriel er vist på kort

4. Modtag brandvæsenet og udlever denne beredskabsplan oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

Der er placeret 6 brandslukkere i bygningerne, som vist på oversigtskortet

Overløb af gylle:

1. Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanke - RING 112, oplys:
 - Navn, adressen og telefon der ringes fra
 - Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
 - Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring og lign.
2. Ved mindre spild orienteres miljømyndighederne næstkommende hverdag på tlf. **8940 4521**
3. Kontakt gårdejereren tlf. **8699 9098 / 4018 9098**
4. Forsøg opdamning for at undgå at gylle løber til dræn. Opdamningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdamning af vandløbet med en bigballe.
5. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever Beredskabsplanen m. oversigtskort .

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen: **RENDEGRAVER** til at grave jordvold og til at opsætte halmballespærring.

Generelt:

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø

Kemikalie- og oliespild:

1. Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefon der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand m.v.

2. Ved mindre spild orienteres miljømyndighederne næstkommende hverdag på tlf. **8940 4521**

3. Kontakt Gårdejereren tlf. **8699 9098 / 4018 9098**

4. Forsøg opdamning for at undgå, at det løber til drænbrønde. Opdamningen kan evt. foretages m. jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan opdamningen af vandløbet laves med en bigballe eller jord.

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen: **RENDEGRAVER** til at grave jordvold og til at sætte halmballer på tværs.

Generelt:

Planens indhold skal være bekendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed ved uheld, forureninger, brand, ol.

Planen revideres/kontrolleres mindst 1 gang/år.

Udarbejdet af LMO 23 09 2014

Stophaner/hovedafbrydere:

Afbrydere til pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er noteret på vedhæftet oversigtskort.

VAND:
Hovedhaner er placeret ved ejendommens : **Indkørsel - Se oversigtskort**

ELEKTICITET:
Hovedafbryderen sidder i : **Ved Korngrav - Se oversigtskort**

EI-tavlen er placeret i : **Indgang til hver stald - Se oversigtskort**

Der bruges almindelige sikringer og **automatsikringer**, disse er placeret **ved alle eltavler**.

Afbryder til gyllepumpe sidder i : **Findes ikke på ejendom**

Strømsvigt:

1. Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til Energiselskabet: NRGi Århus på tlf. **8739 0404** og forhør om varigheden af udfaldet.

2. Evt. nødstrømsgenerator er placeret - **Ved Korngrav/Hovedtavle**

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendommens marker.

1. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. køleboks) er velegnet.
2. Medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plastikposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.
3. Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.
4. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Handelsgødning: **antal 50 kg**

Kemikalier: **3-400 l Placeret i Maskinhus**

Olie: **400 liter dieselolie, som er placeret i Maskinhus**

BEREDSKABSPLAN: LARS HØJHOLT NIELSEN

Adresse: Risvang 3, 8530 Hjortshøj

Tlf: 8699 9098 / 4018 9098



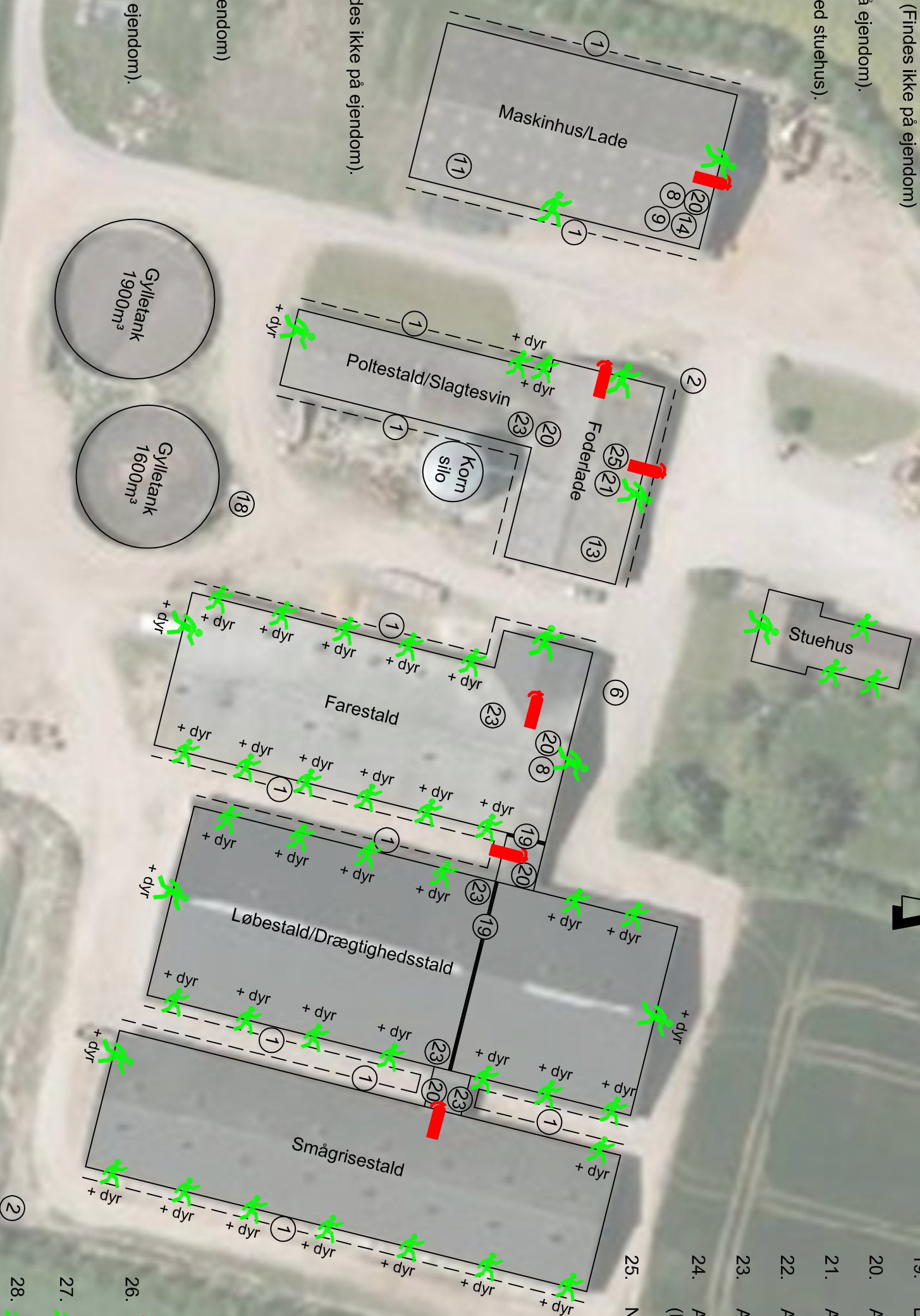
Situationsplan

NORD



- PLACERING AF:**
1. Regnvandledninger (Ledes til nærmeste vandløb - Spørring).
 2. Samlebrønd samt regnvandsbrønde.
 3. Dræneledninger, markdræn (Findes ikke på ejendom)
 4. Vandboring (Findes ikke på ejendom).
 5. Miniretse Anlæg (Findes ved stuehus).
 6. Bundfældningstank.

7. Opbevaring trykflaske (Findes ikke på ejendom).
8. Motorolie.
9. Overjordiske Diseltanke.
10. Gastank (Findes ikke på ejendom)
11. Handelsingødnings
12. Halmoplæg (Findes ikke på ejendom).
13. Foderoplæg.
14. Kemikalier.
15. Døde dyr.



16. Pumpeledning/gylleledning (Findes ikke).
17. Ventilbrønd fra fortank til gylletank. (Findes ikke på ejendom)
18. Fortank.
19. Brandvæg.
20. A-EL (Avbryder el - undertavle).
21. A-ELH (Hovedafbryder el).
22. A-V (Afbryder vand - Hovedstophane).
23. A-V (Afbryder vand - Sektionsstophane).
24. A-G (Afbryder for gødningspumpe). (Findes ikke på ejendom)
25. NS (Nødstrømsanlæg)
26. Intern slukningsudstyr - så som slangevindere og slukningsudstyr.
27. Flugtveje - kun for mennesker.
28. Flugtveje - for mennesker og dyr.

Sagsinformation:

Skema ID: 66513 Sagsnr: 14/027503
 Ansøger navn: Lars Højholt Nielsen
 Ejendommens adr.: Risvang 3
 Ejendommens postnr: 8530 By: Hjortshøj
 Kommentar:

Habitatvurdering - Nitrat- og fosforudvaskning til overfladevande (Kyst)

I Danmark er der udpeget en række internationale naturområder. Områderne betegnes samlet Natura 2000 områder og består af Habitat- og Fuglebeskyttelsesområder. Dele af fuglebeskyttelsesområderne er tillige udpeget som Ramsarområder. Mange Natura 2000 områder er placeret i kystområder og 85 procent af det danske landareal afvander til Natura 2000. Ved godkendelse af et husdyrbrug skal det sikres at ændringen ikke påvirker Natura 2000 området negativt. Ved vurderingen af om et konkret projekt påvirker et Natura 2000 område skal det sikres, at der samlet set ikke sker en negativ påvirkning fra husdyrholdene i området, og at projektet i sig selv ikke har en negativ påvirkning. Efterfølgende vurderes det, hvordan det ansøgte projekt påvirker Natura 2000 områderne med kvælstof ved afstrømning fra harmoniarealerne. Vurderingen følger Miljøstyrelsens vejledning og Miljø- og Naturklagenævnes praksis fra den principielle afgørelse MKN-130-00166 af 3. november 2010 og Miljøstyrelsens notat om Kammeradvokatens vurdering af Nitratmodellen af 6. Oktober 2014. Husdyrbrugloven regulerer alene den del af udvaskningen, som kan tilskrives husdyrgødningen. Den øvrige udvaskning bliver ikke reguleret via husdyrbrugloven.

Vurdering af husdyrholdet på oplandsniveau i forhold til kvælstof, afskæringskriterie 1

Det er en vigtig forudsætning for beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den samlede husdyrproduktion i Danmark ikke forventes at stige. Da udviklingen i husdyrholdet ikke er ensartet i hele landet, skal udviklingen vurderes i de kystoplande som påvirkes af projektet. Udviklingen i dyreholdet ses fra 2007, som er udgangsåret for den baseline, der er fastlagt for udarbejdelse af vandplanerne. Vurderingen af påvirkning fra projektet i kumulation med andre projekter afhænger af udviklingen i det samlede dyrehold i de kystoplande, hvor anlæget er placeret. Jf. miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold er der større usikkerheder i CHR-dataene for små områder med få antal dyreenheder. For oplande der er mindre end 1.000 ha anvendes oplandets markbalance til at vurdere, om dyretrykket er stigende i et opland, mens CHR data anvendes i oplande, der er større end 1.000 ha. Der anvendes seneste CHR- og gødningsregnskabs-data. Hvis dyretrykket er faldende i et kystopland, og der ikke er andre kilder, som medfører at den samlede kvælstofpåvirkning øges, kan det konkluderes, at der ikke vil være en kumulativ effekt fra det ansøgte projekt sammenholdt med den øvrige kvælstofpåvirkning i oplandet. Hvis dyreholdet er steget mere end 1% (jf. Miljøstyrelsens notat om Kammeradvokatens vurdering af Nitratmodellen af 6. Oktober 2014), eller andre forhold gør, at den samlede kvælstofbelastning er stigende, så vil en yderligere påvirkning medføre en kumulativ effekt. Projektet vil derfor kun kunne godkendes, hvis Natura 2000 området ikke påvirkes af den ansøgte produktion. Er udvaskningen fra harmoniarealerne i kystoplandene til Natura 2000 områder, mindre end eller lig udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug antages det, at projektet ikke påvirker kvælstofbelastningen af Natura 2000 området. (jf. MKN-130-00166 af 3. november 2010). Kravet til udvaskningen beregnes i praksis som et vægtet gennemsnit mellem udvaskningskravet for arealer i kystoplande med stigende dyretryk og arealet i øvrige oplande. Marker som ligger i flere oplande opdeles og regnes med til de respektive oplande.

Vurdering af det konkrete projekts påvirkning i forhold til kvælstof, afskæringskriterier 2A og 2B

Ud fra en analyse udarbejdet af DMU har Miljøstyrelsen fastsat afskæringskriterier for, hvor stor en andel af den samlede nitratudvaskning, et enkelt husdyrbrug må bidrage i et kystopland, uden projektet medfører skadevirkning fra på Natura 2000 området. Natura 2000 områder, der kan karakteriseres som lukkede bassiner med ringe vandudskiftning eller et vandområde som er meget lidt eutrofieret betragtes som meget sårbare. Øvrige Natura 2000 områder betragtes som sårbare. Kystområder uden for Natura 2000 betragtes ikke som sårbare. Opdelingen følger Miljøstyrelsens sårbarhedskortlægning. Afhængig af sårbarhed anvendes følgende afskæringskriterier for Natura 2000 områder.

Pkt. 2A sårbare recipienter: Projektet kan kun godkendes, hvis nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle kystopland.

Pkt. 2B meget sårbare recipienter: Projektet kan kun godkendes, hvis nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle opland.

Vurdering af det konkrete projekts påvirkning i forhold til fosfor

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal det undersøges om beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet er overholdt. Herefter vurderes om der er grundlag for skærpelse efter kriterierne i husdyrbekendtgørelsens bilag 4. Vurderingen af grundlaget for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, i forhold til fosfor, baseres på en vurdering af "Worst Case" situationen. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes på nuværende tidspunkt at være 1 kg P/ha. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha og i landbrugsjorden ophobes i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Der stilles krav om skærpelse af beskyttelsesniveauet i forhold til fosfor, hvis fosforforøgelsen i forhold til udgangspunktet (2.000 kg P/ha) stiger med mere end 5 pct. over en 8-årig periode. Endvidere vurderes landskabets betydning for de pågældende arealers overfladeafstrømning med fosfor til søer. Der

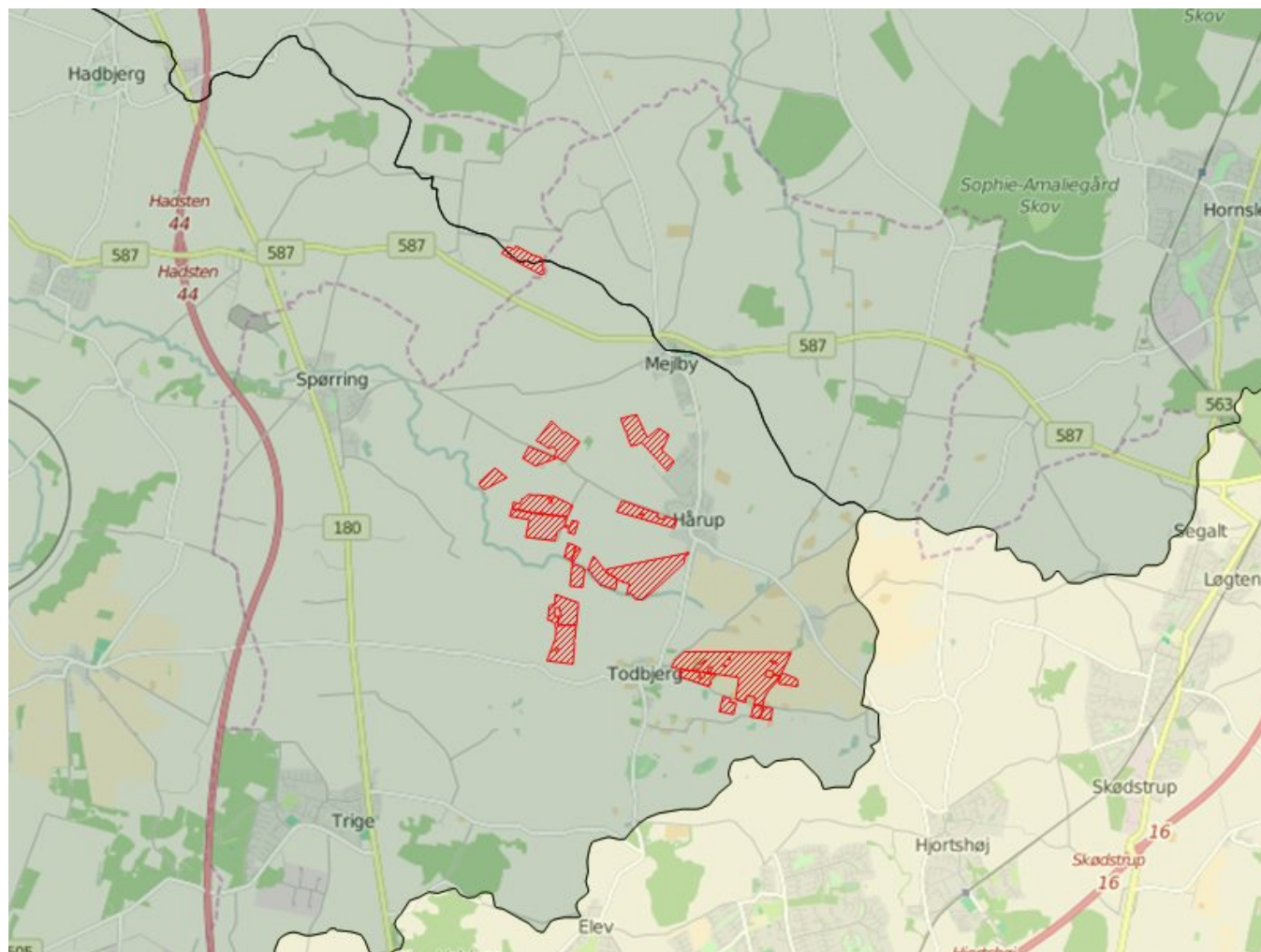
laves en vurdering på baggrund af om udbringningsarealerne er indenfor en 20 meters afstand til en sø og/eller bedriftens udbringningsarealer har en hældning på mere end 6 grader.

Ansøgning:

Af ansøgningen fremgår et samlet harmoniareal på 189,1 ha. og en udvaskningen i ansøgt drift på 44,8 kg N/ha. Den maksimalt tilladte udvaskning for den konkrete ansøgning, DE(max) er beregnet til 45 kg N/ha. For de samlede harmoniarealer er det beregnet at udvaskningen ved planteavl er 40,9 kg N/ha.

I den konkrete ansøgning er der 189,08 ha udbringningsarealer beliggende indenfor oplande til Natura2000 vandområder, der er overbelastede med fosfor.

Af ansøgningen fremgår, at der i ansøgt drift er et fosfor overskud på 11,3 kgP/ha/år.



Legende:

| | |
|--|---|
| | Oplande til meget sårbare og fosforbelastede Natura2000 områder |
| | Oplande til sårbare Natura2000 områder. |
| | Oplande til ikke sårbare områder. |
| | Kystoplads grænse. |
| | Udbringnings arealer i ansøgningen. |
| | Aftale arealer i ansøgningen. |

Natura 2000 områder

I det følgende beskrives de Natura 2000 områder, der potentielt kan påvirkes af ansøgte projekt.

Habitatområde Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde 14: Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord er blandt andet habitatnaturtyperne "Flodmundinger (1130)", "Mudder- og sandflader blottet ved ebbe (1140)" og "Kystlaguner og

strandsøer (1150)". Lige uden for Randers Fjord optræder habitattyperne "Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand (1110)" samt "Større lavvandede bugter og vige (1160)". For disse habitattyper fremgår det af Danmarks miljøundersøgelses rapport: "Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper", at eutrofiering har haft negativ effekt på naturtypernes sammensætning af flora og fauna. Det bemærkes i rapporten, at eutrofieringsniveauet bør falde mod mere naturlige niveauer, så bundvegetation og fauna kan genoprettes. Yderligere tilførsel af næringsstoffer til habitatområdet vurderes således, at kunne være til skade for naturtyper i EF-habitatområdet, idet den gunstige bevaringsstatus for de nævnte habitattyper ikke kan genoprettes eller sikres med den nuværende belastning.

Oplande der helt eller delvist afvander til Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord:

- Grund Fjord
- Hevring Bugt
- Langerak
- Mariager Inderfjord
- Mariager Yderfjord
- Nordlige Kattegat
- Randers Fjord, fra Rds. til Mellerup
- Randers Yderfjord

Beregning af projektets påvirkning i berørte kystoplande

For at vurdere projektets andel af den samlede udvaskning fra et givet kystopland, som afvander til et Natura 2000 område beregnes bidraget fra projektet og fra det samlede kystopland.

De faktiske udvaskninger fra oplandene er beregnet fra hhv. dyrket og øvrigt areal. Det dyrkede areal svarer til oplandets samlede registrerede areal i det generelle landbrugsregister, mens det øvrige areal er oplandets resterende areal. N-udvaskningen for det dyrkede areal er beregnet som en N-nettobalance med værktøjet CTtools. Heri beregnes det potentielle tab af N for hver enkelt mark i oplandet på baggrund af oplysninger om afgrødevalg, jordtype, mængder og typer af tildelt N-gødning, udbytteforhold m.m. ud fra landbrugets registerdata. N-udvaskningen beregnes som differencen mellem N-input og N-output på markniveau. Kvælstofudvaskningen fra det øvrige opland følger standardberegningen i Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold. Reduktionsprocenten er arealvægtet i forhold til reduktionspotentialekortet, som ligger til grund for nitratklasserne i oplandet. Den påvirkning fra projektet som kan tilskrives husdyrgødningen er beregnet som differencen mellem den faktiske udvaskning, Udvasning DE(reel) fra ansøgningsystemet og den beregnede udvaskning fra et tilsvarende planteavlsbrug.

Bidrag fra husdyrgødning - Vurdering af påvirkningen fra det konkrete projekt

For hvert kystopland som afvander til sårbare Natura 2000 områder beregnes projektets påvirkning. Til den videre vurdering, beregnes hvor stor en del af den samlede udvaskning fra husdyrbruget som kan tilskrives husdyrgødning. Bidraget fra husdyrgødningen beregnes som differencen mellem den beregnede udvaskning ved den aktuelle drift (Udvasning DE (reel)) og den beregnede udvaskning fra et tilsvarende planteavlsbrug. Det er kun den del af udvaskningen, der stammer fra husdyrgødningen, som indgår i de videre beregninger. Bidraget fra husdyrgødningen beregnes for den samlede bedrift.

| | |
|---|----------------|
| Udvasning ved DE (reel): | 44,8 kg N/ha |
| Udvasningen for et standard-planteavlsbrug: | - 40,9 kg N/ha |
| Påvirkning fra husdyrgødning: | = 3,9 kg N/ha |

Påvirkning i kystoplande

Vurdering af risikoen for kumulativ effekt, værdierne for den samlede kvælstofpåvirkning og projektets påvirkning i de aktuelle kystoplande er opstillet herunder. For hvert kystopland er det vurderet om projektet overholder de to afskæringskriterier.

| | Grund Fjord | Randers Fjord, fra Rds. til Mellerup |
|--------------------------------------|-------------|--------------------------------------|
| Harmoniareal fra ansøgning i opland: | 4,31 ha | 184,77 ha |
| Aftaleareal fra ansøgning i opland: | - | - |
| Dyrket areal i opland: | 28894 ha | 153391 ha |
| Øvrigt areal i opland: | 10541 ha | 117686 ha |
| Samlet areal i opland: | 39436 ha | 271077 ha |

| | Grund Fjord | Randers Fjord, fra Rds. til Mellerup |
|---|-------------|--------------------------------------|
| Vurdering af kumulativ effekt: | | |
| Er der stigende dyretryk? | Nej | Nej |
| Er der andre kilder som medfører en øget kvælstofbelastning i oplandet? | Nej | Nej |
| DEmax Øvrige: | - | - |
| DEmax Planteavl: | - | - |
| DEmax Stigende husdyrtryk: | - | - |
| Kvælstofbidrag opland: | | |
| Reduktionsprocent: | 78 % | 87 % |
| N-bidrag til Natura 2000 fra dyrket areal: | 382178 kgN | 1227430 kgN |
| N-bidrag til Natura 2000 fra øvrigt areal: | 23191 kgN | 152992 kgN |
| N-bidrag til Natura 2000 total: | 405370 kgN | 1380422 kgN |
| Kvælstofbidrag projekt: | | |
| N-bidrag fra husdyrgødning: | 3,9 kgN/ha | 3,9 kgN/ha |
| Red. potentiale fra harmoniarealer: | 88 % | 88 % |
| N-påvirkning fra harmoniarealer i ansøgning: | 2 kgN | 86,5 kgN |
| N-bidrag fra aftalearealer: | 0 kgN/ha | 0 kgN/ha |
| Red. potentiale fra aftalearealer: | 0 % | 0 % |
| N-påvirkning fra aftalearealer i ansøgning: | 0 kgN | 0 kgN |
| Samlet N-bidrag: | 2 kgN | 86,5 kgN |
| N-påvirkning i procent fra ansøgt drift: | 0 % | 0 % |
| Vægtet maksimal N-udvaskning på bedriften: | - | - |
| Bedriftens reelle N-udvaskningsniveau (DEreel): | 44,8 kgN/ha | 44,8 kgN/ha |
| Opsummering: | | |
| Overholdes afskæringskriterie 1? | Ja | Ja |
| Overholdes kriterie 2A (5 procent)? | - | - |
| Overholdes kriterie 2B (1 procent)? | Ja | Ja |

| | Grund Fjord | Randers Fjord, fra Rds. til Mellerup |
|--|-------------|--------------------------------------|
| Fosforbidrag opland: | | |
| P-bidrag til Natura2000 fra dyrket areal: | 5779 kgP | 30678 kgP |
| P-bidrag til Natura2000 fra øvrigt areal: | 843 kgP | 9415 kgP |
| P-bidrag fra øvrige kilder (bebyggelse): | 4335 kgP | 29795 kgP |
| P-bidrag til Natura2000 total: | 10957 kgP | 69888 kgP |
| Fosforbidrag projekt: | | |
| Fosforoverskud pr. ha. jf. ansøgning: | 11,3 kgP/ha | 11,3 kgP/ha |
| Procentvis P-forøgelse i godkendelsesperioden: | 4,52 % | 4,52 % |
| Worst case påvirkning fra husdyrbruget: | 0,19 kgP | 8,35 kgP |
| Worst case fosforoverskud pr.ha aftalearealer: | - | - |
| Procentvis P-forøgelse i godkendelsesperioden aftalearealer: | - | - |
| Worst case fosforpåvirkning fra aftalearealer i ansøgning: | - | - |
| Samlet P-Bidrag: | 0,19 kgP | 8,35 kgP |
| Påvirkning i % fra ansøgt drift: | 0 % | 0,01 % |
| Opsummering: | | |
| Overholdes kriteriet for påvirkning af overfladevand med fosfor? (5 %) | Ja | Ja |
| Er det generelle beskyttelsesniveau for fosfor overholdt? | Ja | Ja |

Konklusion

Dyretrykket har været faldende siden 2007 i de kystoplande, hvor der er harmoniarealer og Århus Kommune har ikke kendskab til, at der siden 2007 er kommet væsentlige nye kilder til nitratudvaskning i kystoplandene. Det ansøgte projekt medfører ikke en kumulativ effekt.

I de aktuelle kystoplande overholder projektet afskæringskriteriet for hvor meget kvælstof projektet må bidrage med af den samlede påvirkning.

Det generelle fosforkrav som er beregnet i ansøgningssystemet er overholdt.

Ansøgningens udbringningsarealer er beliggende inden for oplande til Natura 2000 vandområder, der er overbelastede med fosfor. Da kriteriet for påvirkning af overfladevand med fosfor er overholdt, giver projektet ikke anledning til en forværring af tilstanden i Natura 2000 områderne.

Projektet opfylder krav til udvaskning af fosfor. Det ansøgte projekt kan på baggrund af de oplysninger og tiltag der fremgår af ansøgningen godkendes i forhold til fosfor.

Afskæringskriterierne for påvirkning af Natura 2000 områder er overholdt. Projektet kan derfor godkendes ud fra de oplysninger, der fremgår af ansøgningen.

Der er ingen harmoniarealer inden for 20 meter til vandløb og søer, som medfører restriktioner for udbringning af husdyrgødning på harmoniarealerne.

Der er i ansøgningen registreret arealer i andre kommuner. I følgende kommuner skal det høres om markarealerne påvirker Natura2000 områder i kommunerne: Favrskov.

Der er i ansøgningen ikke indtegnet aftale-arealer.

Sagsinformation:

Skema ID: 66513 Sagsnr: 14/027503

Ansøger navn: Lars Højholt Nielsen

Ejendommens adr.: Risvang 3

Ejendommens postnr: 8530 By: Hjortshøj

Kommentar:

Habitatvurdering - Nitrat- og fosforudvaskning til overfladevande (Søer)

I Danmark er der udpeget en række internationale naturområder. Områderne betegnes samlet Natura 2000 områder og består af Habitat- og Fuglebeskyttelsesområder, samt Ramsarområder der ligeledes er udpegede som fuglebeskyttelsesområder. Blandt de meget sårbare vandområder omfatter Natura 2000-typerne også søer. Ifølge miljøstyrelsens vejledningen om miljøregulering af husdyrhold kan visse næringsstoffattige søer være omfattet af et afskæringskriterie, der skal sikre at ændringer ikke påvirker søerne negativt ved godkendelse af husdyrbrug. Dette gælder naturtyperne: 3160 Brunvandede søer og vandhuller, 3150 Naturligt næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålealger, 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden og 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer).

I vurderingen af om et konkret projekt påvirker et Natura 2000 område skal det sikres, at der samlet set ikke sker en negativ påvirkning fra husdyrholdene i området, og at projektet i sig selv ikke har en negativ påvirkning. Vurderingen følger miljøstyrelsens afskæringskriterie for, hvornår et projekt påvirker et Natura 2000 område negativt.

Vurdering af husdyrholdet på oplandsniveau i forhold til kvælstof, afskæringskriterie 1

Det er en vigtig forudsætning for beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den samlede husdyrproduktion i Danmark ikke forventes at stige. Da udviklingen i husdyrholdet ikke er ensartet i hele landet, skal udviklingen vurderes i de aktuelle søoplande som påvirkes af projektet. Udviklingen i dyreholdet ses fra 2007, som er udgangsåret for den baseline, der er fastlagt for udarbejdelse af vandplanerne. Vurderingen af påvirkning fra projektet i kumulation med andre projekter afhænger af udviklingen i det samlede dyrehold i de søoplande, hvor harmoniarealerne er placeret. Hvis dyretrykket er faldende i et søopland, og der ikke er andre kilder, som medfører at den samlede kvælstofpåvirkning øges, kan det konkluderes, at der ikke vil være en kumulativ effekt fra det ansøgte projekt sammenholdt med den øvrige kvælstofpåvirkning i oplandet. Hvis dyreholdet er steget mere end 1% (jf. Miljøstyrelsens notat om Kammeradvokatens vurdering af Nitratmodellen af 6. Oktober 2014), eller andre forhold gør, at den samlede kvælstofbelastning er stigende, så vil en yderligere påvirkning medføre en kumulativ effekt. Projektet vil derfor kun kunne godkendes, hvis Natura 2000 søområdet ikke påvirkes af den ansøgte produktion. Er udvaskningen fra harmoniarealerne i søoplandene til Natura 2000 søområder, mindre end eller lig udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug antages det, at projektet ikke påvirker kvælstofbelastningen af Natura 2000 søområdet (jf. MKN-130-00166 af 3. november 2010). Kravet til udvaskningen beregnes i praksis som et vægtet gennemsnit mellem udvaskningskravet for arealer i søoplande med stigende dyretryk og arealet i øvrige oplande. Marker som ligger i flere oplande opdeles og regnes med til de respektive oplande. Jf. miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold er der større usikkerheder i CHR-dataene for små områder med få antal dyreenheder. For oplande der er mindre end 1.000 ha anvendes oplandets markbalance til at vurdere, om dyretrykket er stigende i et opland, mens CHR data anvendes i oplande, der er større end 1.000 ha. Der anvendes seneste CHR- og gødningsregnskabs-data.

Vurdering af det konkrete projekts påvirkning i forhold til kvælstof, afskæringskriterie 2B

Ud fra en analyse udarbejdet af DMU har Miljøstyrelsen fastsat afskæringskriterier for, hvor stor en andel af den samlede nitratudvaskning, et enkelt husdyrbrug må bidrage med i et søopland, uden projektet medfører en skadevirkning på Natura 2000 søområdet. Søer kan karakteriseres som lukkede bassiner med ringe vandudskiftning eller som vandområder der er meget lidt eutrofierede og betragtes derfor som meget sårbare recipienter.

Da Natura 2000 naturtyperne 3160,3150,3140,3130 og 3110 karakteriseres som meget sårbare recipienter, vurderes projektet, efter afskæringskriterie 2B. Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion skal således være mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis projektet skal godkendes.

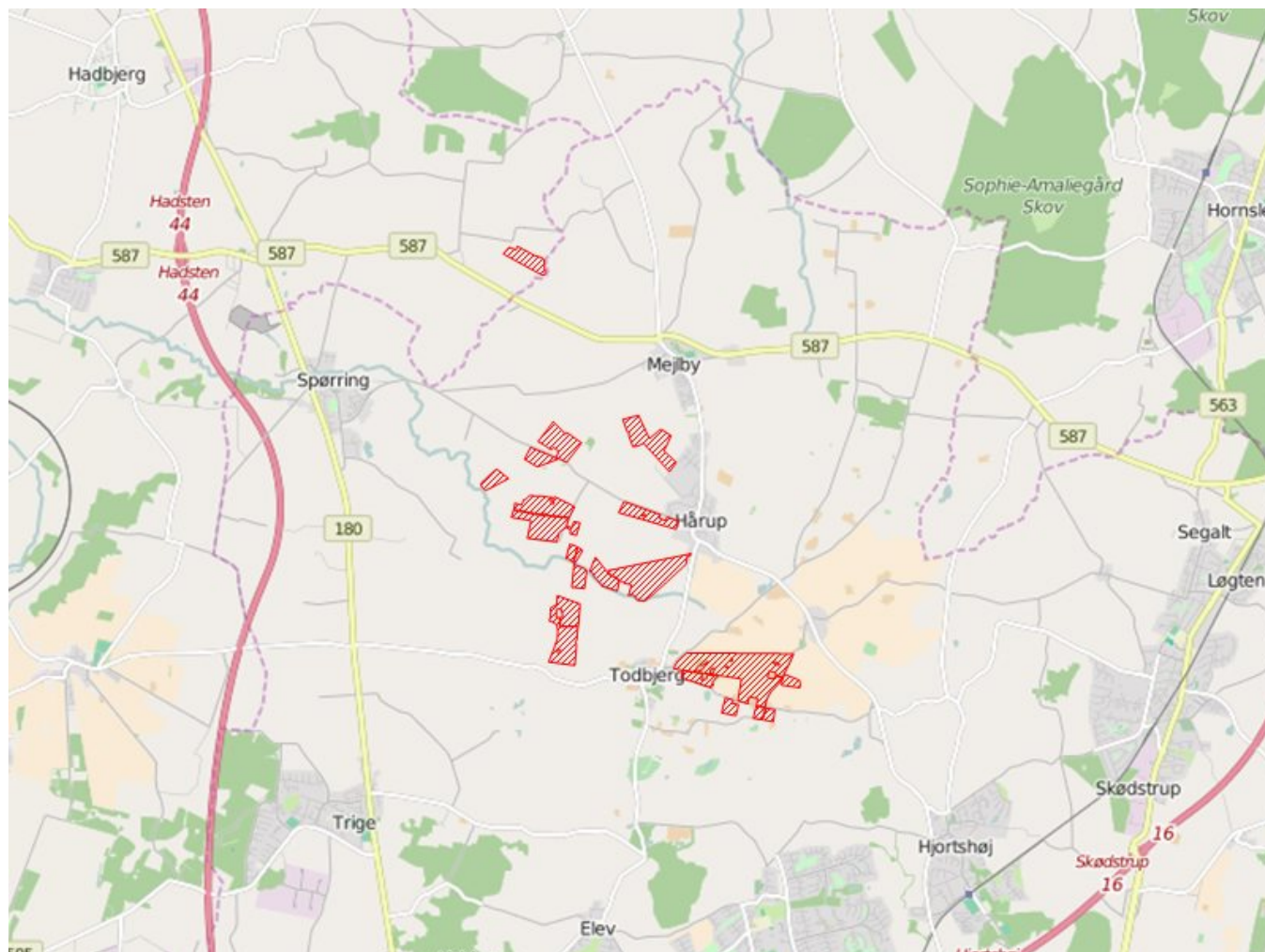
Vurdering af det konkrete projekts påvirkning i forhold til fosfor

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal det undersøges om beskyttelsesniveauet for fosforoverskuddet er overholdt. Herefter vurderes om der er grundlag for skærpelse efter kriterierne i husdyrbekendtgørelsens bilag 4. Vurderingen af grundlaget for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, i forhold til fosfor, baseres på en vurdering af "Worst Case" situationen. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes på nuværende tidspunkt at være 1 kg P/ha. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha og i landbrugsjorden ophobes i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Der stilles krav om skærpelse af beskyttelsesniveauet i forhold til fosfor, hvis fosforforøgelsen i forhold til udgangspunktet (2.000 kg P/ha) stiger med mere end 5 pct. over en 8-årig periode. Endvidere vurderes landskabets betydning for de pågældende arealers overfladeafstrømning med fosfor til søer. Der laves en vurdering på baggrund af om udbringningsarealerne er indenfor en 20 meters afstand til en sø og/eller

bedriftens udbringningsarealer har en hældning på mere end 6 grader.

Ansøgning:

Af ansøgningen fremgår et samlet harmoniareal på 189,1 ha. Ud af det samlede harmoniareal er der 0 ha i søplande i Natura 2000 områder. Udvaskningen i ansøgt drift på 44,8 kg N/ha. Den maksimalt tilladte udvaskning for den konkrete ansøgning, DE(max) er beregnet til 45 kg N/ha. Fosforoverskuddet er 11,3 kgP/ha om året i ansøgt drift, og kravet om P overskud er overholdt. For de samlede harmoniarealer er det beregnet, at udvaskningen ved planteavl er 40,9 kg N/ha.



| Legende: | |
|----------|-------------------------------------|
| | Oplande til søer. |
| | Søer. |
| | Udbringnings arealer i ansøgningen. |
| | Aftale arealer i ansøgningen. |

Konklusion

I den konkrete ansøgning er der ingen udbringningsarealer beliggende indenfor søoplade til Natura2000 søområder, af søtyperne: 3160 Brunvandede søer og vandhuller, 3150 Naturligt næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålealger, 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden, 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer).

Projektet kan derfor ikke påvirke disse søtyper og projektet kan godkendes ud fra de oplysninger, der fremgår af ansøgningen.

Der er i ansøgningen registreret arealer i andre kommuner. Følgende kommuner skal høres: Favrskov.

Der er i ansøgningen ikke indtegnet aftale-arealer.

Anker Laubel,
Center for Miljø og Energi, Vandmiljø og Landbrug
Aarhus Kommune
E-mail laank@aarhus.dk

Postadresse:
Favrskov Kommune
Landbrug og Natur
Skovvej 20
8382 Hinnerup

Tlf. 8964 1010

favrskov@favrskov.dk
www.favrskov.dk

§ 46 hørings svar vedrørende §12 miljøgodkendelse til husdyrbruget på ejendommen Risvang 3, 8530 Hjortshøj, CVR. nr. 18646188.

Hermed fremsendes Favrskov Kommunes hørings svar på Aarhus Kommunes skrivelse af 28. maj 2015 vedrørende § 12 miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen Risvang 3, 8530 Hjortshøj, CVR. nr. 18646188.

Hørrings svaret gives på baggrund af det fremsendte IT-ansøgnings skema nr. 6651, version 1 af 1. oktober 2014.

Ifølge det oplyste er der tale om en ansøgning om udvidelse af et svinebrug fra 248,24 dyreenheder til 312,28 dyreenheder.

Til ansøgningen hører i alt 189,35 hektar udspretningsarealer, hvoraf et enkelt udspretningsareal - mark nr. 75-0 på 7,85 hektar ligger i Favrskov Kommune.

Selve anlægget på Risvang 3 ligger over 2 kilometer fra kommunegrænsen til Favrskov Kommune.

Ifølge ansøgningen øges arealbelastningen fra 1,31 dyreenheder per hektar til 1,4 dyreenheder per hektar i ansøgt drift.

Fosforklasser og tabsrisiko

Mark nr. 75-0 ligger ifølge det oplyste i fosforklasse 0. Der er tale om et forholdsvist højt beliggende areal med højeste punkt i kote 97 og laveste punkt i kote 81. Arealet skrånede 6-12° ned mod Nibæk i afstand op til 156 meter fra bækken, samt en § 3 beskyttet mose beliggende i Favrskov kommune.

Fra skrånende sandede arealer er der en risiko for tab af fosfor via erosion til vandmiljøet. Risikoen er størst ved store fosfortal. Arealets fosfortal er dog ikke oplyst. Ifølge luftfoto fra 2014 er der i praksis allerede etableret en randzone ned til mosen og vandløbet, der fungerer som buffer til opsamling af tabt fosfor fra udspretningsarealet. Men arealet er indtegnet på den anden side af randszonen.

For at undgå risiko for tab af fosfor fra arealet er det Favrskov Kommunes faglige vurdering, at der bør stilles vilkår om at den eksisterende randzone på cirka 7 til 15 meter, jævnfør luftfoto fra 2014 skal bevares. Indtegnning af udspretningsarealet skal samtidig rettes til så denne følger randszonen.

16. juni 2015

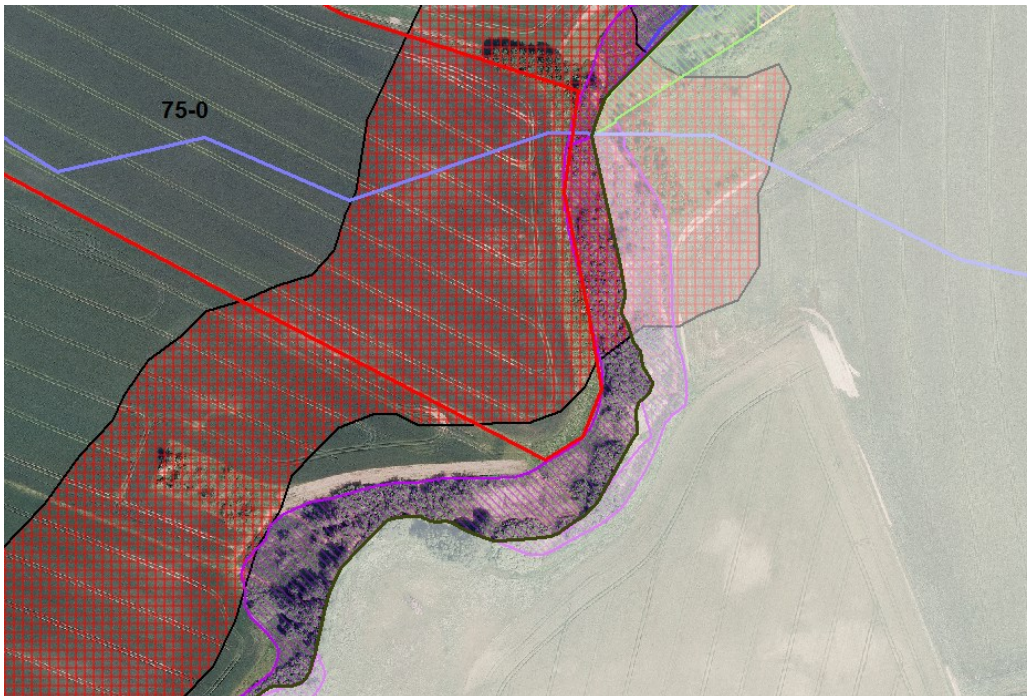
Sagsbehandler:
Birgitte Kudahl Jensen
Tlf. 89645207
bikj@favrskov.dk

Personlig henvendelse:
Favrskov Kommune
Landbrug og Natur
Torvegade 7
8450 Hammel

Sagsnr.
710-2015-26141

Dokument nr.
710-2015-147264

Cpr./CVR-nr./Ejd.nr.



Luffoto 2014. Areal 75-0 er indtegnet på den forkerte side af randzone. Syddjurs Kommune (nedtonet farve), Nibæk (følger kommunegrænsen), § mose (pink skravering), skrånende areal 6-12⁰ (rød skravering).

Natur

Mark 75-0 grænser op til ammoniakfølsom skov og § 3 beskyttet mose. Udbringning af husdyrgødning vurderes ikke at give en merdeposition på > 1 kg N/ha i henholdsvis skoven og mosen.

Den beskyttede mose er af typen rørsump / højstaude samfund, hvor der er registreret arter såsom almindelig fredløs, kær galtetand, gråpil, kær padderok, dynd padderok, almindelig mjødukt og sump kællingetand. Derudover er der også registreret kæmpe bjørneklo, som er en invasiv art.

Mosen, som har en estimeret naturtilstand på IV (ringe) vurderes ikke at blive påvirket af ammoniak som følge af udbringning af husdyrgødning på mark 75-0. (som ifølge luftfotos i en årrække har været anvendt som udbringningsareal).

Særligt beskyttede arter

Favrskov Kommune har ikke kendskab til særligt beskyttede arter (bilag IV arter m.fl.) det pågældende sted.

Nitratklasser

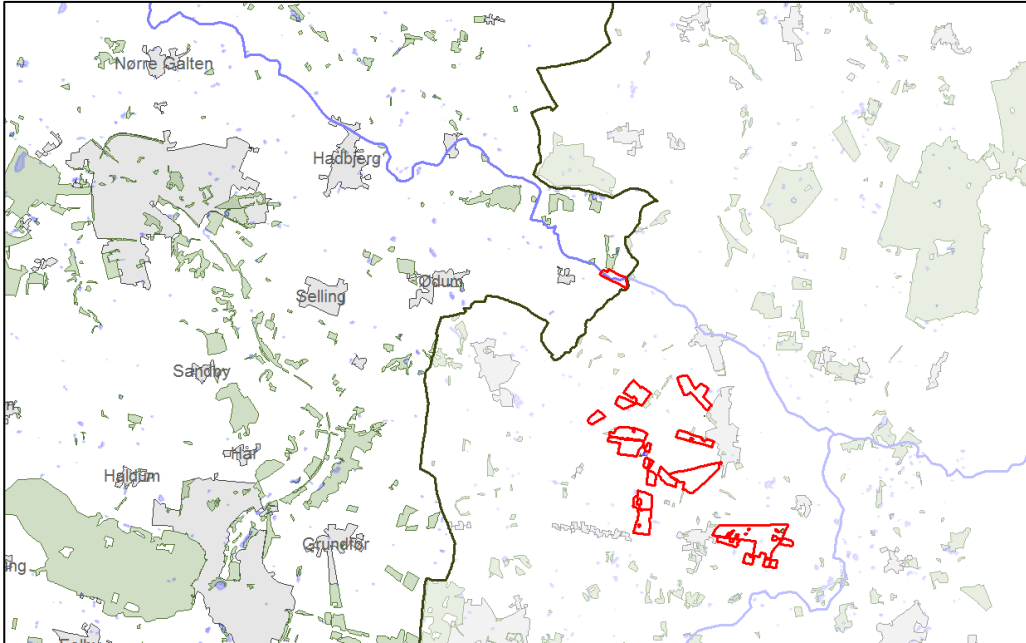
Mark 75-0 ligger i nitratklasse 0.

Grundvand

Mark 75-0 ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD), jævnfør seneste viden. Arealet ligger ikke i indvindingsopland til et alment vandværk eller i nitratfølsomt ind-

vindingsområde (NFI), jævnfør seneste viden. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår af hensyn til beskyttelse af grundvand.

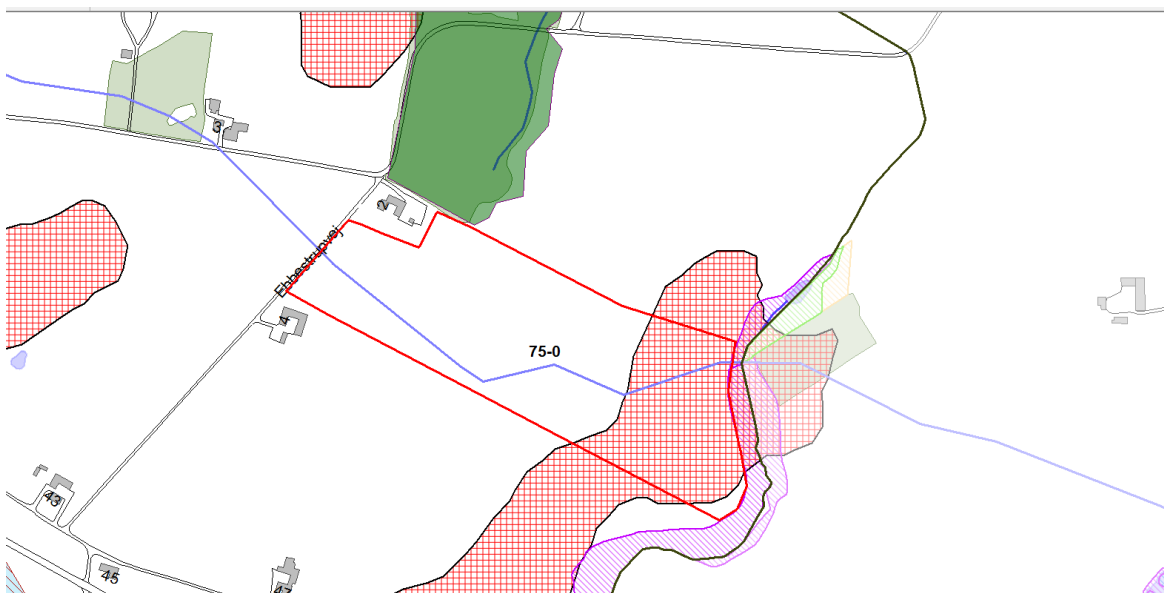
Internationale naturbeskyttelsesområder



Oplandsgrænse til Grund Fjord (lilla streg)

Mark nr. 75-0 ligger:

- 1) delvist inden for deloplandet til Grund Fjord, og
- 2) delvist inden for deloplandet Randers Fjord, fra Randers til Mellerup



Mark 75-0 i Favrskov kommune, oplandsgrænse (lilla streg), kommunegrænse (sort streg), ammoniakfølsom skov (grøn flade), § 3 mose (lilla skravering), terrænhældning 6-12 grader).

Deloplandet Grund Fjord

Inden for delvandoplandet Grund Fjord er husdyrtrykket steget med 1,4 % i perioden 2007-2014.

Da udviklingen i husdyrtrykket inden for delvandopland Grund Fjord har været stigende siden 2007, kan det efter Miljøstyrelsens vejledning vurderes, at nitratudvaskningen fra det ansøgte projekt i kumulation med andre projekter kan forringe tilstanden af Natura 2000-område nr. 14. Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord.

Det ansøgte projekt kan dermed kun godkendes, hvis kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealet i oplandet til Grund Fjord er mindre end eller lig kvælstofudvaskningen fra et planteavlbrug.

Deloplandet Randers Fjord, fra Randers til Mellerup

Inden for delvandoplandet Randers Fjord, fra Randers til Mellerup er husdyrtrykket faldet med 8,6 % i perioden 2007-2014.

Venlig hilsen

Birgitte Kudahl Jensen
Agronom

KOPI til:

Lars Højholt Nielsen, Risvang 3, 8530 Hjortshøj, E-mail risvang@mail.dk

Konsulenter: Susanne Østerby og Annette Pihl Pedersen, LMO, Trigevej 20, Søften, 8382 Hinnerup, E-mails suo@lmo.dk og app@lmo.dk



Teknik og Miljø

Grøndalsvej 1c

8260 Viby J

Tlf. 89 40 22 13

miljoeoenergi@aarhus.dk

www.aarhus.dk